

CURIERUL JUDICIAR

REVISTĂ DE DOCTRINĂ-JURISPRUDENȚĂ-LEGIȘLAȚIUNE-ECONOMIE POLITICĂ-FINANȚE-SOCIOLOGIE

FONDATOR :
ION S. CODREANU
Avocat

DIRECTOR :
I. GR. PERIȚEANU
fost Ministru, Avocat
Președintele Uniunii avocaților din România

PRIM REDACTOR :
ALEXANDRU VELESCU
Doctor în Drept, Avocat

COMITETUL DE REDACȚIE:

Traian Alexandrescu, fost decan al Baroului de Ilfov, Avocat; **Alexandru Cerban**, Profesor Universitar, Avocat; **Iosef G. Coher**, Consilier la Consiliul Legislativ, Avocat; **N. Jac Constantinescu**, Președinte la C. de Apel București; **E. Cristoforeanu**, Dr. în Drept dela Roma, Avocat; **Radu Dimiu**, Magistrat la Trib. Ilfov; **Vințilă Dongoroz**, Conferențiar universitar, Avocat; **D. Găleşescu-Pyk**, Profesor Universitar, Avocat; **C. Sipsom**, Profesor Universitar; **C. A. Stăneanovici**, Conf. univ., Membru al Consiliului Legislativ; **Gr. L. Trancu-Iași**, fost Ministru, Avocat; **Hariton Udrea**, Judecător Trib. Ilfov și **Petre Vasilescu**, Profesor Universitar.

SECRETARI DE REDACȚIE:

E. C. Decusară Dr. în Drept din Paris, Directorul Statisticeii Judiciare; **Ionel I. Codreanu**, Doctor în drept din Paris, Avocat

S U M A R

- *Protestul german la Bruxelles. Se pierde cetățenia acordată dacă naturalizatul întreprinde acțiuni împotriva Statului?*, de D. G. Maxim, fost președinte la Curtea de Apel;
- *Salvați magistratura*, de Ioan C. Rossin, magistrat;
- *Tratat de Drept cambial*, de E. Cristoforeanu. Recenzie de Alex. Velescu.

JURISPRULENȚE:

- Inalta Curte de Casație și Justiție s. I: *Lorisz Martin și a. cu Kilozer N. și a.* (Legea conversiunei. Acțiune provocatorie. Dacă o poate face și debitorul. Soluțiune negativă. Ardeal. Acțiune provocatorie conform art. 130 proc. civ. ard. Inadmisibilitate) cu Nota d-lui M. Bărcă, magistrat;
- Idem, idem: *G. Vasilco de Seretski cu Rudolf Dorschner* (Legea timbrului. Condamnare la plata taxelor cu amendă legală. Plata taxelor. Scutirea de amendă de minister. Valabilitate. Recurs suficient timbrat);
- Idem s. II: *Iosif Ijver cu V. Dimitriu și a.* (Legea conversiunei. Poprire. Creditor popritor. Contestarea terțului poprit la poprire înainte de validare. Valabilitate. Rațiune. Titlul terțului poprit anterior datei de 18 Decembrie 1931. Poate invoca beneficiul legii conversiunii și față de creditorul popritor. Dacă comerțul de cârciumă formează o profesiune liberă. Soluțiune negativă);
- Idem, idem: *Soc. Steaua României cu T. Paulescu* (Perimare. Recurs contra unei ordonanțe de adjudecare. Motiv special de casare conform art. 68 din legea conversiunei. Depunerea lui constituie act de procedură cu caracter contradictoriu dela care trebuie să curgă termenul de perimare);
- Idem, idem: *Parchetul general al C. Ap. Craiova, recurs penal* (Legea pentru apărarea ordinii în Stat. Fosta grupare Garda de Fier. Foști membri ai acestei grupări învinuiți de purtare de uniforme, formați în coloane participând la activitatea acelei grupări dizolvate. Delict de drept comun);
- Idem s. III: *Uniunea meseriașilor, filiala Galați cu Uzinele comunale Galați* (Conflict de muncă. Întreprinderi de interes public. Arbitraj obligatoriu. Când intervine);
- Idem: idem: *Ministerul de Finanțe cu Societatea Activ* (Ordonanță presidentială. Act administrativ de autoritate ilegal. Necompetința instanței de referé de a ordona autorității să execute autorizația de funcționare a unui biou vamal. Deosebirea între actul administrativ ilegal și căile de fapt), cu Nota d-lui Radu Em. Manolescu, magistrat;

Protestul german la Bruxelles

Se pierde cetățenia acordată dacă naturalizatul întreprinde acțiuni împotriva statului?

Cauze internaționale ce dau naștere la schimbări teritoriale în urma războaelor, produc mai cu seamă schimbarea de naționalitate. Sub raportul dreptului privat, voința individuală este respectată. Nu poate fi impus locuitorului nici să primească absolut naționalitatea noii suveranități, nici să se lepede de cea de origină.

Tratatul dela Versailles, ca și celelalte tratate de pace, și în special cele dela St. Germain-en Laye și Trianon, între altele măsuri salutare, au avut în vedere aceste principii, regulând situațiunea politică a locuitorilor provinciilor unite, stabilind reguli ce au servit de bază legilor ce s'au ocupat cu dobândirea și pierderea naționalității zișilor locuitori. Astfel, persoanele cuprinse în teritoriile cedate altei suveranități n'au fost lipsite fără voia lor, de naționalitatea ce au avut-o până la data separațiunei, după cum dănele dacă sunt naționale în teritoriile cedate și întrunesc condițiunile tratatelor, sunt privite ca cetățeni ai statelor ce le-au încorporat.

Drepturile câștigate prin tratate nu puteau fi neșocotite; dar, înșei tratatele nu puteau să piardă din vedere interesele naționale ale țărilor respective. lăsând fără sancțiuni pe cetățenii optanți, cari activează în scop de a nimici chiar starea de lucruri creată prin tratatele de pace, fiind în legătură cu organizații iredentiste. Nimeni nu poate decât să aprobe faptul că un stat caută să se apere și să mențină cu drept de a dispune de destinele lui numai pe cei îndrituiți prin sentimente. Pretutindenii se caută o atmosferă politică curată și națională.

În aplicațiunea principiilor de drept comun statele sunt deci în drept să intervină în momentul când interesul general este în joc, spre a lua măsurile dicțate de împrejurări și la nevoie să retragă chiar naționalitatea celui care, obținând-o, s'a dovedit neloyal, și aceasta spre a înlătura pericolul ce poate da naștere la acțiuni subversive pornite contra-i. În acest sens se prescrie în Convențiunea dela Roma din 1922,

În primul articol, dispozițiunea privitoare la normele de dobândire și pierdere a naționalității, ce trebuiesc regulate *de legea specială a fiecărui stat*. Toți cugetătorii admit în același sens intervențiunea legiuitorului. Laurent, în magistrala sa operă, spune: „Legiuitorul poate să ridice dreptul de naționalitate acordat celui naturalizat. Dacă situațiunea de strein naturalizat ar fi un drept câștigat în domeniul celui care l'a obținut, legea n'ar putea să-l despoaie de dânsul; dar, starea pontică nu este o proprietate ca și s'a ea civilă. Deci, legiuitorul poate s'o modifice”.

* * *

În executarea tratatului dela Versailles, statul belgian a prescrist în mod larg cetățenia belgiană pentru toți germanii, din provinciile Malmedy și Eupen, cari au optat și au înțeles să rămână în calitatea de cetățeni belgieni, în locul lor de origină, — măsură ce a fost luată și de România prin legea naționalității din 1924 pentru toți locuitorii rămași în provinciile unite. Legiuitorul belgian ca și cel român a luat măsuri de control, pentru ca să ajungă la cetățenie numai cei îndreptățiți. Aceste măsuri de siguranță sunt generalmente aprobate, deoarece se recunoaște că este necesar ca toți cei cărora li se acordă favoarea legală să fie legați de interesul moral al țării care îi adoptă, așa ca să dovedească sentimente potrivite cetățeniei ce și-au însușit.

Noua lege franceză prevede *decăderea* dela naționalitate, pronunțată prin judecată, contra celui care s'a datat, în profitul unei țări streine, la acte incompatibile cu calitatea de cetățean francez și contrare intereselor Franței. Legea română, în mod laconic, prevede pierderea naționalității prin supunerea, oricât de puțin timp, la o protecțiune streină, ori din care fapt ar rezulta aceasta. Legea belgiană din Iulie 1934 prevede de asemenea pierderea cetățeniei pentru anumite infracțiuni și, în special, *contra acelor cari s'au făcut vinovați împotriva existenței statului*.

Stabilindu-se cu certitudine că patru germani din provincia Malmedy, cedată Belgiei, s'au făcut vinovați de iredentism vădit contra țării, au fost condamnați la pierderea cetățeniei belgiene de Curtea de Apel din Liège, în aplicațiunea textului formal al legii din 1934. Această măsură, deși justă și conformă unei dispoziții legale, este criticată, și fără motive întemeiate, de guvernul german, sub cuvânt că ar fi în contradicție cu principiul stabilit de tratatul dela Versailles, care acordă cetățenia belgiană tuturor locuitorilor din Malmedy.

Socotim cu totul neîntemeiată obiecțiunea germană, căci, în cazul de față nu este vorba de *principiul* în sine, al drepturilor câștigate de către locuitorii din Malmedy, principiu ce este necontestat, și nici n'a fost pus în discuțiune ca atare de instanța belgiană ci s'a discutat și decis asupra faptului *izolat* al unor *infractori*, cari stăruie prin demersurile lor să readucă în Germania bunuri eliberate prin tratatul de pace.

Zisul tratat n'a putut să consfințească ideea profesată și de ziarele germane, care invocă același argument de principiu, cerând deci a se păstra la nesfârșit și fără control, în caz de abuz, cetățeni cari n'au solicitat cetățenia belgiană decât numai pentru a străbate în administrațiunile țării, și, acolo, sub măști false, să urmărească ușor acțiuni *utile țării lor de origină*.

Este regretabil că legiuitorul român n'a căutat ca, după exemplul altor legislațiuni, să prescrie printr'un text formal eliminarea din cetățenie, și în timp de pace, în urma unor cercetări serioase și judecătorești, a naturalizațiilor originari din țările cu care România s'a găsit în stare de războiu când sunt *dovediți ostii* intereselor națiunii. Singurul art. 36, menționat, privitor la supunerea la o protecție streină, este insuficient în stabilirea sancțiunilor, așa că Inalta Curte și instanțele judiciare pentru a putea stăvili chiar spionajul încercat în favoarea unei puteri streine, a interpretat zisul articol în sens larg, precizând că din însuși faptul spionajului rezultă că spionul, cetățean român, *s'a pus de fapt sub o protecție streină*, și deci implicit este socotit în baza zisului text legal că a pierdut naționalitatea română.

În chestiuni de pierdere a naționalității este logic ca legiuitorul să prescrie *cazurile de decădere în mod precis*, înlăturând interpretările, ce pot varia după spiritul în care este conceput textul.

Față cu textul precis al legii belgiene, conchidem că măsura luată de justiția belgiană nu poate fi criticată; ea este sancțiunea, din fericire rar aplicată, a unor porniri neloiale.

Este adevărat că pedeapsa desnaționalizării este gravă, căci, de multe ori, cei loviți rămân fără naționalitate; dar, am arătat, că ea este necesară în interesul conservării statului, și apoi, această severă pedeapsă se referă la *pușinii*, cei nedemni, cari, în mod voluntar și câte odată *ostentativ*, se dedau la fapte ce pot fi socotite ca venite din partea unor înstreinați de sentimentele ce ar trebui să le păstreze după intrarea lor în noua cetățenie.

DIMITRIE G. MAXIM

Fost președinte la Curtea de apel

SALVAȚI MAGISTRATURA

MOTO: *Egalitatea inobilează sufletele, iar nedreptatea îndeamnă la meschinării.*

Evoluția socială și economică a păturilor sociale nu poate rămâne izolată numai asupra maselor populare, ea cere imperios schimbări radicale și asupra organizației aparatului de stat, precum și a legislației, pentru ca întreg angrenajul social să poată funcționa în mod normal.

Până chiar în trecutul apropiat societatea era pătrunsă de spiritul aristocratic, creator și proteguitor de privilegii prin înseși legiuirile ce se alcătuiau.

Astăzi, deși s'a infiltrat profund spiritul democratic și legiuirile ce se alcătuiesc caută să înlăture spiritul aristocratic de altădată, totuși acest spirit creator de privilegii, deși nu se mai găsește consfințit prin legi, dar el persistă încă în mentalitatea multora și în special în mentalitatea acelor cu situațiuni câștigate, care de fapt întretin și astăzi spiritul legal de odinioară de privilegiați.

Spiritul creator și proteguitor de privilegii din legiuirile aristocratice de altă dată, care nega cu sfidare dreptul de egalitate al tuturor, astăzi, deși în evoluția democratică este înlăturat prin legi, totuși persistă în fapt.

Mentalitatea aceasta, întretinută și susținută de acei cu situațiuni câștigate, care nu vor să admită dintr'un sentiment egoist ca și altul să ajungă în situa-

țiunea lor, trebuie să dispară astăzi când în spiritul fiecăruia s'a infiltrat dreptul de egalitate.

A se menține încă și astăzi de fapt un spirit creator de privilegii, este a denega dreptul sfânt de egalitate și a determina curente de nemulțumiri și răsvrățiți, atât de dăunătoare liniștei sociale, bunului mers al aparatului de stat și a siguranței aplicării represiviunilor contra agitațiilor publice.

Dacă unele ramuri funcționărești și-au câștigat definitiv în sânul lor dreptul de egalitate, singura ramură funcționărească care a rămas cea dela urmă este *magistratura*.

Magistrații, elemente sociale ale ordinii și legalității, nu au putut și nu vor putea niciodată reacționa prin mijloacele ce le-au utilizat alții, pentru a-și revendica doleanțele lor, la care au dreptul și ei ca și ceilalți.

De aceea domnește astăzi în spiritul magistraților o stare de indignare și deprimare, fiindcă tocmai lor căroră li se cere să facă dreptate altora, ei sunt cei mai nedreptățiți și sunt singurii rămași până astăzi, care n'au simțit încă, în sânul lor, dreptul de egalitate.

„Magistratura cere astăzi egalitate pentru toți”.

Munca, destoinicia și onestitatea trebuie să fie criteriul dreptului de egalitate și „nu privilegiile oculte” acordate unora, ce scandalizează cel mai slab simțământ de dreptate.

Legea de organizare judecătorească, așa cum este alcătuită astăzi, relativ la avansările în magistratură, întreține acest întreg cortegiu de nedreptăți, umilințe și de slăbire a caracterelor, de care magistratura trebuie tocmai pusă la adăpost.

Nedreptățile, umilințele și slăbirea caracterelor scade personalitatea magistratului și aceasta face ca să scadă independența, în judecata proceselor, atât de necesară triumfului dreptății.

Numai o lege de organizare judecătorească care să pue la adăpost pe magistrat de asemenea situațiuni penibile, va da magistraturei elemente cu care să se poată garanta deplin dreptatea în judecarea proceselor.

Actuala lege de organizare judecătorească este alcătuită pe un fundament greșit în privința avansărilor și aceasta creează stările de astăzi, denegându-se dreptul de egalitate între magistrați.

Deși această lege a suferit în anii din urmă nenumărate modificări, totuși principiile vechi au rămas.

Fundamentul greșit al acestei legi este acela că se confundă gradul cu funcțiunea.

După legea organizării judecătorești nimeni nu poate obține gradul efectiv până nu a obținut funcțiunea.

Din această cauză asistăm la situațiuni ca un magistrat din tribunal, Curte de Apel și Curte de Casație să stea câte 15—20 ani într'un grad fiindcă nu a putut trece în altă funcțiune ca să obțină un grad mai înalt.

Obținerea gradului trebuie să fie independentă obținerii funcțiunii, pentru a da magistratului recompensa muncii sale, a anilor serviți în magistratură, a cunoștințelor acumulate cu înaintarea în vârstă, a sârguinței sale și a onestității sale dovedite în acest timp.

Este oare drept să rămână nesocotită, atât de tiranic, vechimea în magistratură, vârsta, munca, destoinicia și onestitatea unui magistrat ?

Nu există nicio ramură de activitate în care vechimea

în serviciu, vârsta, munca, priceperea și onestitatea să fie mai nesocotite ca în magistratură.

Pentru remediarea acestui rău, care sapă temelile Templului Justiției, este necesar, de urgență, schimbarea fundamentului greșit al legei organizării judecătorești în privința avansărilor.

Legea organizării judecătorești trebuie să consacre independența între *ierarhia magistraturei și funcțiunile în magistratură*.

Ea trebuie să cuprindă 3 capitole deosebite :

- 1) Ierarhia în magistratură
- 2) Funcțiunile în magistratură
- 3) Desemnarea în funcțiuni.

I. Ierarhia în magistratură

Ierarhia magistraturei trebuie să cuprindă 5 grade și anume :

- gradul V: magistrat general
- gradul IV: magistrat superior
- gradul III: magistrat
- gradul II: magistrat supleant
- gradul I: magistrat-stagiar.

Pentru intrarea în fiecare grad se cer următoarele condițiuni de vârstă și stagiu :

- 1) *Ca magistrat stagiar* — să nu treacă de vârsta de 25 ani; să îndeplinească un stagiu de doi ani în care timp să treacă examenul de capacitate.

După îndeplinirea acestor condițiuni va fi avansat în gradul de magistrat-supleant.

- 2) *Ca magistrat supleant* — să aibă vârsta de 26 ani împliniți; să îndeplinească un stagiu de 4 ani.

După îndeplinirea acestor condițiuni va fi avansat în gradul de magistrat.

- 3) *Ca magistrat* — să aibă vârsta de 30 ani împliniți; să îndeplinească un stagiu de 10 ani.

În timpul acestui stagiu, după cinci ani vechime, se va da o gradație de 25% la salariul gradului.

După îndeplinirea acestor condițiuni va fi avansat în gradul de magistrat superior.

- 4) *Ca magistrat superior* — să aibă vârsta de 40 ani împliniți; să îndeplinească un stagiu de 10 ani.

În timpul acestui stagiu, după 5 ani vechime, se va da o gradație de 25% la salariul gradului.

După îndeplinirea acestor condițiuni va fi avansat în gradul de magistrat general.

- 5) *Ca magistrat general* — să aibă vârsta de 50 ani împliniți; să îndeplinească un stagiu de 10 ani.

În timpul acestui stagiu, după cinci ani vechime se va da o gradație de 25% la salariul gradului.

Iată acum și tabloul ierarhiei magistraturei :

Gradul	Denumirea gradului	Vârsta	Stagiul în grad	Gradația
V	Magistrat general	50 ani	10 ani	după 5 ani vechime
IV	„ superior	40 „	10 „	„ „ „ „
III	Magistrat	30 „	10 „	„ „ „ „
II	„ Supleant	26 „	4 „	„ „ „ „
I	„ Stagiar	până la 25ani	2 „	„ „ „ „

Caracterul ierarhiei.

Ierarhia magistraturei este independentă de funcțiunile din magistratură.

Ea este în ordinea arătată în tabloul de mai sus.

Avansările se fac automat la îndeplinirea stagiului și împlinirea vârstei cerute pentru intrarea în fiecare grad.

Consiliul superior, pentru abateri dela îndatoriri, va hotărî termenul de întârziere la avansare a oricărui magistrat.

Promoțiile.

Se va stabili de Ministerul Justiției tabloul de promoții pe fiecare an, trecându-se în tabloul fiecărui an, pe toți magistrații intrați în magistratură în fiecare an, formându-se astfel promoția anului respectiv.

Toți cei aflați în magistratură până în prezent se vor încadra în gradul și gradația corespunzătoare vârstei și stagiului îndeplinit de fiecare magistrat.

Pe viitor se vor ține tablouri anuale de promoții, care vor servi la avansările automate.

Avansările.

Ele se vor face pe ziua de 1 Ianuarie al fiecărui an, trecându-se în mod automat, în gradul superior pe toți acei magistrați, care au îndeplinit condițiunile de avansare, afară de cei excluși de consiliul superior.

Salariile.

Se va stabili prin legea organizării judecătorești ca salariul de bază, salariul magistratului stagiar, după care tot prin lege se va fixa coeficientul cu care se va calcula salariul pentru fiecare grad.

Astfel luându-se ca bază salariul magistratului stagiar se va calcula salariul gradelor următoare în modul următor :

Pentru *magistratul supleant*, un spor de 50% la salariul fixat magistratului stagiar.

Pentru *magistrat*, un spor de 50% la salariul magistratului supleant, iar după 5 ani vechime în grad, încă un spor de 25% la salariul de magistrat, ca gradație.

Pentru *magistratul superior*, un spor de 50% la salariul de magistrat, iar după 5 ani vechime în grad încă un spor de 25% la salariul de magistrat superior, ca gradație.

Pentru *magistratul general*, un spor de 50% la salariul de magistrat superior, iar după 5 ani vechime în grad încă un spor de 25% la salariul de magistrat general.

Prin acest mijloc de salarizare nu numai că se răsplătește munca anilor serviți, dar se păstrează proporția dela grad la grad rațională și cu egalitate.

Domnul Gr. Iunian, fost ministru al justiției, înțelegând suferința magistraturei și condus de spiritul de dreptate și egalitate, a căutat să remedieze răul, prin lărgirea introducerii avansărilor pe loc.

Acest sistem însă n'a remediat răul, ci a rămas un paliativ.

Prin introducerea lui însă s'a dovedit existența răului și necesitatea remedierii.

Dar îndreptarea lui trebuie să se facă prin mijloace concrete pentru a da rezultatul necesar.

Câtă vreme sistemul domnului Iunian satisfăcea numai o categorie — magistrații din primele instanțe — sistemul ce-l preconizăm satisface pe toți magistrații dela toate instanțele, cu un spirit de largă dreptate și egalitate.

Acest sistem astfel preconizat, care prin caracterul

său de desăvârșită dreptate și egalitate, remedeiază răul de care suferă astăzi adânc magistratura, nu poate fi primit decât cu brațele deschise de întreaga magistratură.

Criticarea lui nu poate fi decât tendențioasă și ne-sinceră și pornită dintr'un spirit egoist.

„Pădurea, de coadă de topor, a pierit“.

Dacă, de exemplu, salariul de bază al salarizării magistraturei, anume salariul magistratului stagiar, s'ar fixa la 5000 lei *primitor*, salarizarea celorlalte grade din ierarhia magistraturei a fi următoarea :

Magistrat General	25.200 lei	cu gradație	31.500 lei	primitor
Magistrat Superior	16.875	" "	20.000	" "
Magistrat	11.250	" "	14.000	" "
Magistrat Supleant	7.500	lei	primitor.	
" Stagiar	5.000	" "		

II. Funcțiunile în magistratură

1. Funcțiunile în magistratură sunt independente de ierarhia magistraturei.

Cum atribuțiunile în funcțiunile judecătorești sunt aceleași în orice instanțe, denumirile funcțiunilor trebuie să fie aceleași. Denumirea de *judecător* este cu totul inproprie acolo unde instanța judecă în complet de cel puțin doi membri.

Deci, după felul atribuțiunilor ce se exercită, orice instanță are trei funcțiuni: prim-președinte, președinte și consilieri.

Iată acum tabloul funcțiunilor în magistratură :

INSTANȚA	DENUMIREA FUNCȚIUNEI	GRADUL MINIM CE TREBUE SĂ AIBĂ MAGISTRATUL PENTRU A PUTEA ÎNDEPLINI FUNCȚIUNEA
Curte de Casație	Prim-președinte	Magistrat general cu gradație
	Președinte	Magistrat general cu gradație
	Consilier	Magistrat general
Curte de Apel	Prim-președinte	Magistrat superior cu gradație
	Președinte	Magistrat superior cu gradație
	Consilier	Magistrat superior
Tribunal	Prim-președinte	Magistrat cu gradație
	Președinte	Magistrat cu gradație
	Consilier	Magistrat
Judecătorie	Judecător	Magistrat

Funcțiunile din Curtea de Casație nu pot fi îndeplinite decât de magistrați având cel puțin gradul de magistrat general.

Funcțiunile din Curtea de Apel nu vor putea fi îndeplinite decât de magistrați având cel puțin gradul de magistrat superior.

Funcțiunile din tribunal nu vor putea fi îndeplinite decât de magistrați, având cel puțin gradul de magistrat.

Magistratul supleant fiind grad și nu funcțiune, el înlocuește și îndeplinește funcțiunea de consilier de tribunal.

Magistratul stagiar, de asemenea, fiind grad și nu funcțiune, el înlocuește și îndeplinește atribuțiunile magistratului supleant, dar numai după un an de stagiu.

2. *Trecerea unui magistrat dela o instanță inferioară la o instanță superioară.*

Fiecare instanță inferioară, din circumscripția unei instanțe superioare, va recomanda prin adunare gene-

rală, pe magistratul care, întrunind condițiunile de a putea îndeplini funcțiunea în instanța superioară, este indicat a trece în instanța superioară.

Aceste recomandări se vor totaliza pe circumscripțiile fiecărei instanțe superioare, la începutul fiecărui an, alcătuiindu-se tabloul celor recomandați.

Instanța superioară, la declararea vreunui loc vacant, va coopta, în adunare generală, dintre cei recomandați pe acei ce urmează a trece în sânul instanței superioare.

Instanțele superioare având menirea de a controla și supraveghea activitatea instanței inferioare precum și aplicarea legii, trebuie neapărat să se compună din elemente pe care numai *selecțiunea naturală* le-a indicat.

Trecerea prin mijloace artificiale și streine sufletului magistraturii este dezastruos dăunătoare prestigiului magistratului, cât și împărțirii dreptății.

Numai prin această selecțiune naturală se poate face adevărata selecțiune a valorilor și caracterelor.

III. Desemnarea în funcțiuni

Nicio intervenție lăaturală sufletului magistraturii nu trebuie să intervină în desemnarea în funcțiuni.

Desemnarea în funcțiunile din magistratură trebuie să se facă numai în virtutea legii.

Situația umilitoare și jienitoare ce este astăzi trebuie să înceteze.

Aceste situațiuni sunt numai rezultatul sistemului anormal de astăzi care ne face să asistăm la anomalii, ca magistrați, mai vechi în magistratură și stagiu în grad, să fie puși sub șefia unui magistrat, chiar cu peste 10 ani mai tânăr în vârstă și vechime în magistratură și grad, căruia îi este chiar jenă să facă foile calificative ale celorlalți mai vechi aflați în subordinea sale.

Lumea, din afară de magistratură, nu cunoaște substatul acestor anomalii și crede, cu drept cuvânt, că aceștia sunt cei mai meritoși.

De ce să se dea celorlalți în lume acest brevet de incapacitate nemeritat, când ei sunt, în adevăr, cei care muncesc și trag numai ponoase, în timp ce alții mai mult mișună și trag numai foloase.

Acei care, în adevăr, sunt constatați nemeritoși, prin abateri și greșeli urmează a fi *excluși dela avansarea automată*, după cum am arătat, de către consiliul superior, precum și să fie declarați *neapți de a fi desemnați în anumite funcțiuni*.

Pentru ca situațiunea anormală de astăzi să înceteze, trebuie neapărat ca desemnarea în funcțiunile din magistratură, să se facă numai în *virtutea legii*.

1) Desemnarea în funcțiunile de prim-președinte.

Funcțiunea de prim-președinte al oricărei instanțe se va îndeplini, în virtutea legii, de magistratul acela care îndeplinește condițiunile prevăzute în tabloul funcțiunilor din magistratură și este cel mai mare în grad și vârstă dintre magistrații instanței.

Dacă se află mai mulți în această categorie, va avea prioritate cel mai în vârstă.

Când într'o instanță nu se găsește niciun magistrat care să întrunească condițiunile de a putea îndeplini funcțiunea de prim-președinte. Ministerul Justiției va numi în această funcțiune un alt magistrat din altă

parte care va avea condițiunile cerute spre a putea îndeplini funcțiunea de prim-președinte.

Până la efectuarea acestei numiri de către minister, funcțiunea de prim-președinte se va îndeplini temporar de către președintele de secție mai vechiu.

2) Desemnarea în funcțiunea de președinte de secție.

Funcțiunea de președinte de secție se va îndeplini, în virtutea legii, tot dintre magistrații instanței, care întrunesc condițiunile prevăzute în tabloul funcțiunilor magistraturii a putea îndeplini această funcțiune, având cel puțin gradul indicat.

Repartizarea lor pe secții se va face prin tragere la sorți efectuată de primul-președinte în adunarea generală.

În urmă se vor pune un număr egal cu numărul secțiilor, având precădere magistrații rămași în instanță, după desemnarea primului-președinte, ca cei mai vechi în grad și vârstă.

Când într'o instanță nu se găsesc magistrați suficienți, care să întrunească condițiunile de a putea îndeplini funcțiunea de președinte de secție, se va proceda la noi numiri, de minister, ca și pentru primul-președinte.

3) Desemnarea în funcțiunea de consilier.

Funcțiunile de consilieri ai oricărei instanțe se vor îndeplini de ceilalți magistrați rămași în instanță, în urma desemnării primului-președinte și a președinților de secție.

Repartizarea lor pe secții se va face prin tragere la sorți, efectuată de primul-președinte în adunarea generală.

Când într'o instanță este rămas vreun loc vacant de consilier, se va proceda la o nouă numire, de minister, ca și la primul-președinte și președinții de secții.

4) Desemnarea în funcțiunile ministerului public.

Funcțiunile ministerului public se vor îndeplini dintre magistrații instanței, desemnați de adunarea generală a instanței, dintre acei ce vor fi găsiți că au aptitudini pentru a îndeplini aceste funcțiuni de talent oratoric.

Cel mai vechiu în grad și vârstă va fi șeful parchetului instanței, care va trebui să aibă cel puțin gradul de magistrat cu gradație pentru tribunal, magistrat superior cu gradație pentru Curtea de Apel și magistrat general cu gradație pentru Curtea de Casație.

5) Desemnarea în funcțiunea de judecător de instrucție.

Funcțiunea de judecător de instrucție se va îndeplini de unii dintre magistrații instanței, prin tragere la sorți efectuată de primul-președinte, dintre magistrații având cel puțin gradul de *magistrat* cu gradație.

Dacă astăzi să strigă din toate părțile *vrem magistratură* apoi numai în felul acesta se poate avea.

Magistratul sărăcit, umilit, jignit și demoralizat cum mai poate oare împărți *dreptatea*.

Salvați Magistratura care este singura nădejde a celui mic și slab.

IOAN C. ROSSIN

Fost procuror la Curtea de Apel Chișinău

Consilier de Curte de Apel,

Judecător de instrucție la Trib. Iași

R E C E N Z I E

E. Cristoforeanu, TRATAT DE DREPT CAMBIAL, vol. I.
1936. Ed. Curierul Judiciar, 436 pagini, 280 lei.

Eruditul coleg, a cărui primă lucrare **Contractul de transport** a fost premiată de Academia Română, iar **Contractul de muncă** s'a epuizat în câteva zile, ne dă acum în volumul prim al tratatului său de drept cambial o lucrare de aceeași solidă documentare, clară expunere și profundă gândire.

Metoda întrebuintată prezintă — fără a face nicio știrbire expunerii dogmatice — prețiosul avantaj u practic de a expune principiile paralel cu textul legii cambiale, a cărei rațională redactare îngăduie sistemul autorului.

Astfel după un studiu introductiv istoric și teoretic al cambiei în care ni se arată origina și evoluția cambiei și străduirile de uniformizare a legislației, autorul enunță teoriile ce încearcă a explica formarea obligației cambiale și caracterul ei autonom și abstract, buna credință în dobândirea titlului și creditului cambial, pluralitatea obligațiilor cambiale și mecanismul formării lor.

Urmează apoi, paralel cu textele legii cambiale, expunerea condițiilor de fond și formă, capacitatea emitentului, problemele ivite cu privire la denumirea de cambie, ordinul necondițional de a plăti o sumă determinată, numele trasului și beneficiarului, scadența, data și locul emisiunii și plății, și semnătura, lipsurile și defectele acestor elemente și consecințele lor, reprezentarea în materie cambială.

Un capitol interesant și documentat e rezervat cambiei în alb și este fără îndoială tot ce s'a scris mai clar și mai complet până azi în această materie.

De asemenea studiul girului este de o bogăție de documentare și expunere impresionantă, iar capitolele despre acceptare și aval amănunțit și precis redate.

Pretutindeni autorul redă obiectiv toate părerile emise în doctrină, se referă pe larg la jurisprudență și nu ocolește nicio dificultate, ținând să-și dea cu o puternică motivare părerea proprie, în multe locuri contrarie celei dominante. Cititorul poate avea o altă preferință, dar nu poate contesta vasta erudiție, sinceritatea și claritatea de expunere a autorului.

Relevăm cu titlu de exemplu originala sa teorie asupra neretransmisibilității garanțiilor cambiale, prin gir, combătând cu o argumentație de o strânsă logică juridică, întreaga doctrină și jurisprudență, favorabile teoriei contrare.

Nu insistăm asupra efectelor practice pe care, acreditarea teoriei sale, le va produce.

Prețioasă pentru practicienii dreptului, cărora le pune la îndemână o călăuză sigură, lucrarea distinsului nostru coleg se citește cu plăcere și folos și se recitește cu aceeași satisfacție ori de câte ori cazurile de speță o reclamă.

Este necontestat că această lucrare consacră în mod definitiv marea autoritate a autorului, în materie comercială.

ALEX. VELESCU

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. I.
Audiența dela 11 Octombrie 1935
Prezidenția d-lui EUGENIU BĂNESCU, consilier
Lorisz Martin și a. cu Kilozer N. și a.
Deciziunea nr. 1365

Acțiune provocatorie. Dacă o poate face și debitorul. Soluțiune negativă. Art. 69 din legea de lichidare a datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934.

Ardeal. Acțiune provocatorie conform art. 130 pr. civ. ard. Inadmisibilitate.

1. — *Potrivit art. 69 din legea de lichid. a datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934, acțiunea provocatorie este rezervată numai creditorului și legea fiind o lege specială, dispozițiunile ei sunt de strictă interpretare.*

2. — *Debitorul nu are însă acțiune provocatorie nici pe baza art. 130 pr. civ. ard., deoarece conversiunea datoriilor este reglementată de legea pentru lichidarea datoriilor și prin urmare nu este locul la aplicarea dispozițiunilor din dreptul comun.*

Curtea,

Asupra recursului făcut de Lorisz Martin și Magdalena Martin, contra sentinței nr. C. III 6877. 7. 1934 din 15 Februarie 1935. a Curții de Apel Timișoara s. III, dată în cauză cu Kilozer Nicolae și alții :

Având în vedere sentința atacată cu recurs din care se constată că reclamantii debitori Lorisz Martin și Magdalena Martin au cerut pe calea unei acțiuni provocatorii, să se constate față de toți părții creditori Kilozer Nicolae și alții, că îndeplinesc condițiunile legii pentru lichidarea datoriilor agricole din 7 Aprilie 1934 și deci beneficiază de reducerile datoriilor și esalonarea lor.

Având în vedere că la prima înfățișare, creditorii părții au ridicat excepțiunea de fine de neprimire că debitorii n'au dreptul de a uza de acțiunea provocatorie care a fost rezervată conform dispozițiunilor art. 69 alin. ultim al legii numai creditorilor;

Că Tribunalul Timiș-Torontal, admitând incidentul și respingând acțiunea, reclamantii au făcut apel la Curtea de Apel din Timișoara, care prin sentința atacată cu recurs a confirmat hotărârea dată de prima instanță;

Că spre a da această soluțiune, Curtea de Apel motivează că acțiunea provocatorie a fost rezervată numai creditorilor, nu și debitorilor și aceasta rezultă din toată economia legii conversiunii, care a fost făcută în scopul de a da posibilitate debitorilor să ajungă la beneficiul conversiunii în mod automat, dându-le în această privință inițiativa cea mai deplină;

Că acest automatism dispensează pe debitor să recurgă la o acțiune provocatorie, contra creditorilor pentru stabilirea în principiu că datoria sa nu este exclusă dela beneficiul conversiunii, rațiune pentru care legiuitorul nici n'a găsit că era necesar să-i pună la dispoziție o astfel de acțiune;

Că în ce privește obiecțiunea reclamantilor debitori că dreptul pe care îl au de a introduce acțiune provocatorie le este rezervat și prin art. 130 pr. civ. ard. care prevede o atare acțiune, Curtea de fond o înlătură motivând că potrivit acestui text de lege acțiunea provocatorie are loc numai în cazul când cel interesat nu are posibilitatea clarificării dreptului, pe care tinde să-l stabilească pe altă cale; or, această posibilitate în niciun caz nu este răpătită debitorilor convertibili;

Având în vedere că prin recurs se critică această soluțiune, susținându-se prin motivul de casare că instanța de apel, prin sentința atacată, a violat dispozițiunile art. 69 alin. ultim din legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934;

Că în susținerea acestui motiv, recurenții arată că atât dreptul civil cât și practica judecătorească au stabilit ca normă generală că acțiunea provocatorie prevăzută și de art. 130 pr. civ. ard. are loc numai în ca-

zul când cel interesat nu are posibilitatea valorificării dreptului său pe altă cale;

Considerând că art. 69 alin. ultim prevede că „creditorul va putea cere și pe calea unei acțiuni principale, să stabilească cele de mai sus” adică dacă debitorul întrunește cerințele legii sau nu;

Considerând că din acest text rezultă că acțiunea provocatorie tinzând la stabilirea pe cale judecătorească dacă debitorul întrunește cerințele legii spre a beneficia de dispozițiile ei, a fost rezervată numai creditorului, căci dacă legiuitorul ar fi înțeles să acorde acest drept ambelor părți, adică atât creditorului cât și debitorului, ar fi spus-o fără distincțiunea de mai sus;

Că însă, întru cât legiuitorul prin art. 69 alin. ultim nu vorbește decât de creditor, nu se poate pe cale de interpretare a textului de lege citat, să se extindă această dispozițiune și pentru debitor, legea pentru lichidarea datoriilor fiind o lege specială, dispozițiunile ei sunt de strictă interpretare;

Că de altfel legiuitorul nici nu putea admite debitorului o astfel de acțiune, deoarece nu are niciun interes căci prin citata lege s'au prevăzut debitorului alte mijloace pentru clarificarea situației sale juridice din punct de vedere al admiterii sau al exceptării datoriilor acestora de la beneficiul legii conversiunii or acțiunea provocatorie are loc numai în cazul când cel interesat nu are posibilitatea valorificării dreptului său pe altă cale, ceea ce în speță nu este cazul.

Considerând că nici pe baza art. 130 pr. civ. ard. debitorul nu are drept la acțiunea provocatorie contra creditorului său, deoarece conversiunea datoriilor este reglementată de legea pentru lichidarea datoriilor și prin urmare nu este locul la aplicarea dispozițiilor din dreptul comun;

Că astfel fiind și întru cât recurenții debitori pe baza art. 69 alin. ultim din citata lege au introdus acțiune spre a stabili dacă întrunesc condițiunile legii conversiunii față de creditorii lor, bine și prin o bună aplicațiune a art. 69 alin. ultim, această acțiune a fost respinsă ca inadmisibilă;

Că deci motivul de casare bazat pe violarea acestui text de lege, fiind nefundat, recurnul cată a fi respins.

NOTA. — Deciziunea de față a prilejuit Inaltei Curți de Casație de a statua asupra acțiunii prevăzute de art. 69 aliniatul ultim din legea conversiunii, asupra căreia exista în jurisprudența instanțelor de fond, secunde și de doctrină, o vie controversă.

Cuvântul Inaltei Curți era, prin urmare, așteptat cu mult interes. Să vedem dacă soluțiunea la care s-a oprit Inalta Curte secția I, prin decizia de față, constituie un răspuns juridic dat problemei care s'a dedus spre rezolvare.

În ce privește natura juridică a acțiunii prevăzute de art. 69 alin. ultim din sus citata lege, nu putem fi de acord cu figura pe care i-a atribuit-o și Inalta Curte, ca și instanțele de fond.

În adevăr, atât instanțele de fond cât și doctrina română caracterizează această acțiune, drept o acțiune provocatorie. Noi, după cum am avut prilejul să o arătăm și în altă parte, nu putem admite această caracterizare, căci acțiunea despre care tratează acest text este o acțiune de constatare sau după cum e denumită în dreptul comparat, o acțiune declaratorie. Căci, nu este același lucru o acțiune declaratorie și o acțiune provocatorie, și soluțiunile pot varia după cum

ne aflăm în fața uneia sau alteia ceea ce vom arăta infra.

Acțiunile provocatorii sunt acele acțiuni de proveniență medievală, a căror caracteristică principală constă în aspectul derogator dela principiul clasic al dreptului procedural *nemo invitus acensare vel agere potest*.

Astfel, prin aceste acțiuni titularul dreptului aruncat în incertitudine prin atitudinea manifestată a unui terț care însă nu ia inițiativa unui proces, spre a mijloci în acest mod cuvântul justiției, ci se complacă în a manifesta pretențiuni, stând însă în pasivitate, îl poate constrânge sub sancțiunea unei decăderi iremediabile sau codemnațiuni la intentarea acțiunii, spre a-și stabili situațiunea referitor la dreptul contestat.

Nu este locul aici să stăruim cu detalii asupra genezii acțiunilor provocatorii. Ceea ce trebuie să menționăm în acest fugar portret al acțiunilor provocatorii, este că ele sunt creațiunea glossatorilor și că au existat în dreptul necodificat al țărilor occidentale, până la aparițiunea codurilor, când ele au fost repudiate sub forma în care au apărut și funcționat.

Funcțiunea lor preventivă nu a putut însă lăsa indiferenți pe acești legiuitori, cari au menținut-o fie printr-o reglementare expresă a acțiunilor declaratorii, fie printr-o admitere implicită a acestora, pe baza principiilor generale din materia exercițiului acțiunilor.

Această menținere s'a făcut transformând acțiunile provocatorii din forma lor originală și ortodoxă, care venea în conflict cu dreptul modern, în acțiuni viabile sub imperiul acestui drept, adică în acțiuni declaratorii.

Prin urmare, între acțiunile provocatorii și declaratorii există numai o legătură genetică și o similitudine în funcțiune.

În ce privește acțiunile declaratorii, ele se definesc în modul următor: acele acțiuni care au de scop constatarea existenței sau neexistenței unui drept sau raport juridic fără a se urmări vreo condemnațiune sau injuncțiune.

Ele pot fi intentate în aceleași condițiuni cerute pentru exercițiul acțiunilor executorii sau condemnatorii, cu deosebire că dreptul ocrotit prin intermediul lor, este dreptul la siguranța sau certitudinea unui raport juridic sau drept, spre deosebire de acțiunile executorii, ce sancționează dreptul la obținerea unei reparațiuni pentru un prejudiciu cauzat prin violarea efectivă a unui drept, sau la obținerea unei injuncțiuni în aceeași ipoteză. Cu alte cuvinte acțiunile declaratorii sunt acțiuni preventive, pe când cele condemnatorii sunt represive sau curative.

Acțiunile declaratorii pot fi exercitate pe cale principală sau incidentală. Ele pot fi confesorii, atunci când urmăresc stabilirea existenței unui drept sau raport juridic, și negatorii, când urmăresc stabilirea inexistenței unui drept sau raport juridic.

Prin urmare, exercițiul lor aparține oricui are interes să obțină o hotărâre cu un atare obiect, și nu este îngrădit de niciun alt impediment.

Interesul de a exercita atari acțiuni constă, fie în curmarea unei situațiuni de incertitudine create în jurul unui drept, facilitând în acest mod titularului său un exercițiu cât mai neștirbit, fie în prevenirea unor litigii executorii ce ar putea deriva din această incertitudine.

Sub raportul reglementării acestei proceduri preventive, împărțim legislațiunile moderne, în două ca-

tegorii: a) legislațiuni care se ocupă în mod expres prin texte de lege de acțiunile declaratorii; b) legislațiuni care admit în mod implicit aceste acțiuni prin aplicațiunea principiilor generale ce domină materia exercițiului acțiunilor în genere.

Din prima categorie fac parte legislațiunile: americană, engleză, germană, suedeză, ungară, austriacă și bulgară. Din a doua categorie fac parte legislațiunile: franceză, italiană și română.

În ce privește admiterea acțiunilor declaratorii în dreptul roman procedural, ea a fost controversată. Controversa a fost accentuată mai ales din cauza confuziunii dintre aceste acțiuni și acțiunile provocatorii, confuziune semnalată supra.

Atât doctrina cât și jurisprudența, reprezentată prin deciziunea Inaltei Curți de Casație, s. I, nr. 365 din 1931 (*Jurisprudența Generală* 1932, sp. 119), au considerat acțiunile declaratorii admisibile în dreptul comun, pe baza principiului constant că ele sancționează un drept și că oricine are un drept are și o acțiune, afară de cazurile când legea dispune în sens contrar.

S'a mai invocat cu drept cuvânt în favoarea existenței acestei acțiuni și considerațiunea că, legiuitorul român nu repudiază acțiunile preventorii și că spiritul său este favorabil acestor acțiuni din faptul că el le admite în cazuri speciale și incidentale, cum e în materie de stat civil de anchetă în futurum și de recurs pentru neconstituționalitatea unei legi.

În sfârșit admiterea acestor acțiuni se sprijină și pe considerațiunea că legiuitorul acordă titularului unui drept, nu numai o siguranță represivă, ci și una preventivă după cum cu drept cuvânt remarcă Chiovenda.

Dacă în dreptul comun acțiunile declaratorii sunt admisibile pentru ca într-o materie specială cum e legea conversiunii, o categorie de titulari ai unor drepturi, să nu poată exercita atari acțiuni atunci când justifică un interes, nu este suficient ca legiuitorul să acorde în mod expres exercițiul lor numai unei categorii, ci se mai cere ca să fi exclus în mod expres exercițiul lor pentru prima categorie.

Astfel, din faptul că art. 69 vorbește numai despre creditori, când acordă exercițiul acțiunii declaratorii speciale pentru constatarea dreptului debitorului de a beneficia de această lege nu înseamnă că prin această mențiune a înțeles în mod implicit să excludă pe debitor, căci nu a întrebuițat o formulă exclusivă.

Pentru a admite argumentul invocat de către decizia de față, prin care se arată că, fiind vorba despre o lege specială, dispozițiunile ei nu pot fi extinse, fiind de strictă interpretare, ar însemna în prealabil să admitem premiza eronată că în dreptul comun, acțiunile declaratorii sunt inadmisibile, ceea ce nu poate fi acceptat, deoarece, după cum s'a învederat supra, Inalta Curte în aceeași secțiune le-a admis.

Și atunci, aceste acțiuni în dreptul comun, fiind accesibile și debitorilor și creditorilor, pe calea principiilor generale, argumentele: *exceptiones sunt strictissime interpretatione* și *qui dicit de uno, negat de altera*, nu-și mai au aplicațiunea și cedează argumentului că în art. 69 alin. ultim din legea conversiunii, nu face decât o aplicațiune a principiilor de drept comun, statuând *de eo quod plerumque fit*.

Acest argument se impune, cu atât mai mult cu cât nu există nicio rațiune logică pentru care legiuitorul să fi fost îndreptățit, în cadrul acestei legi, de a de-rogă dela dreptul comun.

Din contra, interpretarea art. 68 alin. I și 69 alin.

penultim arată că legiuitorul nu a înțeles să excludă pe debitor dela dreptul unei acțiuni declaratorii, ci el a conferit debitorilor, statuând tot de *eo quod plerumque fit*, în mod expres, dreptul la o acțiune declaratorie incidentală.

În aceste dispozițiuni, legiuitorul nu a adoptat o atitudine restrictivă și imperativă, ci numai o atitudine dispozitivă sau recomandatoare, spre a înlesni părților interesate, găsirea mijloacelor celor mai eficiente, pentru a salvarda interesele lor.

Că, acest argument este cel adevărat rezultă și de acolo că, în edictarea acestor dispozițiuni legiuitorul a avut în vedere, în mod incontestabil, o situațiune de fapt dintre cele mai evidente.

Astfel, este foarte normal ca legiuitorul să vorbească despre o acțiune declaratorie principală, referindu-se la creditor, deoarece, în mod obișnuit acțiunile executorii, fie pentru obținerea unei condamnări, fie pentru urmărirea unei creanțe, revine inițiativei creditorilor. Spre a-i cruța de cheltueli zadarnice și de timp pierdut, pe care acțiunile executorii le implică ori de câte ori debitorul uzând de acțiunea declaratorie incidentală, acordată prin art. 68 alin. I și 69 alin. penultim din legea conversiunii, le-ar paraliza legiuitorul găsind că aceste riscuri ar putea foarte bine fi evitate pentru creditor, i-a acordat în mod expres accesul la acțiunea declaratorie principală, curmând în acest mod, orice posibilitate de controversă.

De asemenea, legiuitorul ținând seamă de situațiunea pasivă pe care în mod obișnuit o are un debitor, i-a acordat în mod expres având în vedere poziția sa avantajoasă, accesul acțiunii declaratorii incidentale.

Acestea fiind considerentele avute în vedere de legiuitor, este evident că argumentele pe care se sprijină deciziunea Inaltei Curți în această materie, sunt nefondate.

În sfârșit, un alt argument de rațiune care pledează pentru admiterea acțiunii declaratorii principale în favoarea debitorilor, rezultă din principiul că oricine poate exercita un drept pe cale de incident, îl poate valorifica și pe cale principală.

A admite altfel ar însemna să condiționăm existența dreptului, de atitudinea unui subiect al său, ceea ce constituie o violare a principiului egalității părților în fața legilor și ale instanțelor judecătorești și să nu acordăm o acțiune acolo unde există un drept, ce poate fi exercitat în condițiunile procedurii comune (În acest sens *Mihail Bârcă*: Acțiunile declaratorii în dreptul român și comparat 1935; *Mihail Bârcă*, Justiția Basarabiei, p. 4 și urm. 1935; *Mihail Bârcă*, Justiția Dobrogei 1935, p. 200; *Mihail Bârcă*, *Jurisprudența Generală* 1935, sp. 884; *Ion Jianu*, *Curierul Judiciar* 1935, p. 44; *Mihail V. Popovici*, *Jurisprudența Generală* 1935, sp. 1035; *Marin Stănescu*, *Legea lichidării datoriei agricole și urbane* 1935, p. 225 și urm.).

Soluțiunea onoratei Inaltei Curți, este însă și mai criticabilă prin felul în care interpretează art. 69 în fine, față cu textul art. 130 proc. civ. ardeleană, care consacră în mod expres existența acțiunilor declaratorii principale în dreptul comun.

Astfel, potrivit art. 130 din această procedură, acțiunea se poate intenta și pentru constatarea existenței sau inexistenței unui raport de drept, sau unui drept, precum și pentru a se constata judecătorește că un înscris este autentic sau este fals, dacă această constatare apare necesară pentru asigurarea pozițiunii de drept a reclamantului, față de părți.

Față de acest text, în dreptul ardelean controversa

din dreptul procedural român nu mai are niciun sens. Însă argumentele expuse supra pentru admiterea acțiunii declaratorii principale și din partea debitorilor își păstrează aceeași vigoare.

Argumentul Inaltei Curți cum că în speță nu are a se aplica dreptul comun, ci numai legea specială a lichidării datoriei, nu are nicio forță juridică, deoarece faptul că legiuitorul din 1934 nu vorbește decât de creditori, nu constituie o derogare dela art. 130 pr. civ. ardeleană, căci pentru aceasta trebuia un text expres.

Din contra, după cum am învederat supra prin art. 69 în fine, legiuitorul nu a voit să facă altceva decât să aplice dreptul comun în această materie specială, statuând *de eo quod plerumque fit*, având în vedere situațiunile de fapt existente.

În același timp, nu putem omite, să nu remarcăm un alt considerent vulnerabil din această decizie și anume acela prin care se consideră acțiunea declaratorie principală exercitată de către debitor, ca fiind lipsită de interes, deoarece, spune Inalta Curte, legea a prevăzut debitorului pentru clarificarea situațiunii sale juridice sub raportul legii de conversiune, alte mijloace, și această acțiune nu poate fi admisă decât în cazul când nu ar exista alte posibilități pentru realizarea scopului urmărit.

În ce privește lipsa de interes afirmată de către Inalta Curte, socotim că ea nu poate fi admisă, căci nu se poate contesta interesul unui debitor de a-și valorifica un drept scoțându-l din incertitudine cu o clipă mai de vreme și anticipând acțiunile executorii pe cari creditorul, eventual le-ar intenta, sau căutând să compenseze lipsa acestuia de inițiativă, printr-o acțiune declaratorie principală.

Interesul este cu atât mai evident cu cât însăși Inalta Curte îl recunoaște debitorilor atunci când afirmă, că această acțiune declaratorie poate fi exercitată pe cale incidentală. Or, ar fi cu totul absurd să admitem că interesul există într'un caz și lipsește în altul.

Prin aceste considerațiuni, socotim că în speță, acțiunea declaratorie era perfect admisibilă și numai prin nesocotirea principiilor ce regentează această materie s'a putut ajunge la o soluțiune contrară.

MIHAIL BĂRCĂ

Dr. în Drept

Magistrat Trib. Tighina

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. I-a

Audiența dela 2 Decembrie 1935

Președinția d-lui AL. IUCA, președinte

Gh. Vasilco de Seretzki cu Rudolf Dorschner

Decizia nr. 1715 Dosar nr. 564/935

Legea timbrului. Taxe. Condamnare la plata lor cu amendă legală. Plata taxelor. Scutirea de amendă de minister. Recurs suficient timbrat. Art. 42 și 94 din legea timbrului. art. 57 din legea accelerării judecăților.

Atunci când legiuitorul, prin art. 94 din legea timbrului, a acordat Ministerului de Finanțe dreptul de a dispensa de amendă sau de a o reduce, l'a acordat și pentru cazul din art. 42 din aceeași lege când o cerere a fost introdusă fără timbru sau pe un timbru insuficient și la prima zi de înfățișare partea a justificat plata lor sau a diferenței, rațiunea fiind aceeași, fiind vorba de o amendă fiscală prevăzută de lege.

Prin urmare, oadtă ce partea a achitat taxele de timbru, iar de amendă a fost dispensată de Ministerul de Finanțe, recursul urmează a fi considerat ca introdus cu satisfacerea cerințelor legii timbrului.

Complectându-se Curtea conform art. 15 din legea sa organică.

Curtea,

Asupra divergenței de față:

Având în vedere actele cauzei din care rezultă că, în contra sentinței nr. Apc. 2448 din 1933 din 21 Martie 1934 a Tribunalului Storojineț, dată în procesul dintre dânsul și intimatul Rudolf Dorschner, recurentul Gheorghe Vassilco de Seretzky a introdus două recursuri identice, din care unul la Tribunalul Storojineț, pe timbru legal, iar altul la prima instanță, Judecătoria Vijnița, acest din urmă recurs scris pe două coale de hârtie liberă la care a aplicat timbre fiscale de 14 lei, plus timbrul de ajutor;

Că, aceste recursuri fiind repartizate la s. III-a, recurentul, în ședința dela 31 Octombrie 1934, a cerut termen pentru a complectă taxele la cel netimbrat, cerere care a fost admisă, procesul amânându-se la 18 Februarie 1935;

Că, în interval și anume la 6 Februarie 1935, recurentul a depus adresa nr. 338.940 din 6 Februarie 1935 a Ministerului de Finanțe, Direcțiunea Timbrului, prin care acest minister aprobă să se perceapă la recursul introdus netimbrat numai impozitul de timbru, fără amendă, impozit pe care recurentul l'a achitat depunând la dosar coli timbrate în valoare de 870 lei, pentru cele două coli de hârtie liberă, pe care este scris recursul și pentru suplimentul de motive, depus de asemenea netimbrat;

Că, la termenul de 18 Februarie 1935, s. III-a fără a mai releva chestiunea timbrului, și-a declinat competența și a trimis dosarul la secția I, spre judecare;

Având în vedere că, înaintea acestei secțiuni, la termenul de 5 Iunie 1935, s'a ivit divergență asupra chestiunii dacă Ministerul de Finanțe este în drept a dispensa pe recurent de plata amenzii pentru recursul introdus netimbrat;

Considerând că, potrivit art. 42 din legea timbrului și art. 57 din legea accelerării, dacă o cerere de recurs a fost introdusă fără timbru, sau pe un timbru insuficient, partea este obligată la prima zi de înfățișare să justifice plata taxelor sau a diferenței; că, tot la această termen judecata poate încuviința părții la cererea ei, un alt termen pentru achitarea sau complectarea taxelor, însă, în acest caz, partea este îndatorată și la plata unei amenzi egale cu îndoitul taxelor datorite;

Că, sancțiunea în cazul nerespectării acestor dispozițiuni este nulitatea cererii de recurs;

Considerând însă că legea timbrului, prin art. 94 aflat sub cap. VIII s. II-a „sancțiuni“, acordă Ministerului de Finanțe, direct sau prin delegație, dreptul de a putea dispensa de amendă, sau de a o reduce, în toate cazurile de contravenție, prevăzute de art. 74—94, aflate sub aceeași secțiune, unde este vorba de contravențiunile făcute de particulari, sau funcționarii publici, cari au întrebuințat, sau dat curs, unor acte la cari s'au achitat insuficient, sau nu s'au achitat de loc impozitele legale; singura excepție pe care legea o face la această regulă este numai aceea din art. 73, când s'au întocmit acte pentru constatarea contraven-

țunilor, caz în care ministerul nu se poate scoborî cu dispensa de amendă sub 5% din cuantumul ei, această sumă reprezentând cota ce urmează a se atribui denunțătorilor, agenților constatatori, etc.;

Considerând că, amenda prevăzută de art. 42 din legea timbrului, ca și amenziile edictate la art. 74—94, are același caracter, legea nefăcând nicio deosebire între ele, ci din contra considerându-le la fel, căci în toate aceste cazuri, deși este vorba de contravenții stabilite prin texte deosebite, legea supune pe părțile sau funcționarii contravenienți la același sistem de penalități obligarea lor de a achita de mai multe ori taxele legale omise;

Că astfel fiind, atunci când prin art. 94 legiuitorul a acordat Ministerului de Finanțe dreptul de a dispensa de amendă sau de a o reduce, l'a acordat și pentru cazul din art. 42, rațiunea fiind aceeași;

Că pentru aceste considerațiuni recursul introdus la Judecătoria Vijnița, odată ce recurentul a achitat taxele de timbru respective, iar dispensa pentru amendă din partea Ministerului de Finanțe o dovedește, are a fi considerat introdus cu satisfacerea cerințelor legii timbrului;

Pentru aceste motive, Curtea constată că recursul este suficient timbrat, prin dispensa de plata amenzii, obținută dela Ministerul de Finanțe, etc.

2. — *Art. 1 lit. B alin. b din legea lichidării datoriei lor din 7 Aprilie 1934 consideră ca debitori agricoli, și ca atari beneficiari ai dispozițiilor de favoare ale acestei legi și pe acei debitori ale căror venituri profesionale agricole reprezintă cel puțin 30% din totalul veniturilor lor elementare personale ce au servit la calcularea impozitului lor global pe anul 1933, conform matricolelor fiscale.*

Prin profesiuni libere prevăzute de acest text legiuitorul a înțeles activitățile producătoare de venituri care nu au un caracter comercial și pentru care art. 48 din legea contribuțiilor directe a instituit un impozit special, deosebit de acel expres prevăzut pentru veniturile rezultând din comerț.

Prin urmare, când instanța de fond cuprinde între veniturile profesionale și pe cele rezultând din exploatarea unei cârciumi și ca atare consideră ca debitor agricol pe un terț poprit interpretează greșit art. 1 lit. B alin. b din legea lichidării datoriei lor din 7 Aprilie 1934 desființând, pe baza art. 68 din aceeași lege, măsurile de asigurare și urmărire întreprinse de creditorul poprit.

S'a ascultat recurentul prin d-l avocat George Miciora în lipsa intimaților Vasile Dimitriu, Elisabeta N. Dimitriu și N. Dimitriu.

Curtea,

Asupra recursului făcut de Iosif Ijver în contra sentinței civile nr. 361 din 1934 a Tribunalului Putna s. I-a :

Având în vedere că se constată că Iosif Ijver în calitate de creditor, având a primi dela Elisabeta N. Dimitriu suma de 35.000 lei capital cu procente și cheltueli, iar aceasta fiind creditoarea lui Vasile Dimitriu pentru suma de 47.000 lei, rest din prețul vânzării unui teren, Iosif Ijver a cerut și a obținut dela Tribunalul Putna s. I-a, prin ordonanța nr. 2399 din 1932, poprirea în mâinile lui Vasile Dimitriu a sumei datorate de către Elisabeta N. Dimitriu, poprire ce a fost efectuată de către Corpul de portărei Putna, prin procesul-verbal nr. 380 din 29 Noembrie 1932;

Că în contra acestei popriri Vasile Dimitriu, terț poprit, a făcut contestație care a fost admisă de Tribunalul Putna s. I-a prin sentința nr. 361 din 1934 atacă de către creditorul poprit Iosif Ijver cu prezentul recurs.

Văzând motivul I de casare astfel formulat:

Greșita interpretare și aplicare a art. 68 din noua lege de conversiune din 7 Aprilie 1934 combinat cu art. 458 pr. civ. Violarea art. 460 pr. civ.

Art. 68 din noua lege a conversiunii dă drept debitorilor intrând în prevederile acestei legi să ceară desființarea tuturor măsurilor de urmărire și asigurare de orice fel în ființă, luate până la promulgarea actualei legi. Cu alte vorbe și în spiritul acestui text, singurul în drept de a se folosi de dispozițiile acestui articol și a se ridica împotriva măsurilor de urmărire luate în contra sa, nu ar fi decât debitorul poprit, în speță Elisabeta N. C. Dimitriu, care însă nu a contestat această măsură de urmărire.

Terțul poprit însă nu devine debitorul creditorului urmăritor decât după validarea definitivă a poprirei, conform art. 460 pr. civ., căci numai prin validare definitivă se produce acel transport judiciar în folosul popritorului, adică înlocuirea debitorului prin terțul poprit.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. I-a

Audiența dela 5 Noembrie 1935

Președinția d-lui **CONST. G. RĂTESCU**, **prezident**

Iosif Ijver cu Vasile Dimitriu și a.

Decizia civilă nr. 1233 Dosar nr. 2017/935

Legea conversiunii. Poprire. Creditor popritor. Contestația terțului poprit la poprire înainte de validare. Valabilitate. Rațiune. Titlul terțului poprit anterior datei de 18 Decembrie 1934. Poate învoaca beneficiul legii conversiunii și față de creditorul popritor. Rațiune. Aplicațiune. Art. 68 din legea conversiunii, art. 458, 459 și 460 pr. civ.

Dacă comerțul de cârciumă formează o profesiune liberă. Soluțiune negativă. Rațiune. Art. 1 lit. B alin. b din legea conversiunii, art. 30 și urm., 48 și 55 din legea contribuțiilor directe.

1. — *Terțul poprit poate opune creditorului popritor, pe calea contestației prevăzute de art. 458 pr. civ. și mai înainte de validarea poprirei, toate obiecțiunile pe care le-ar fi putut ridica față de primul său creditor, cum rezultă și din dispozițiunile art. 459 pr. civilă și ca atare el este în drept să invoace dispozițiunile de favoare ale legii pentru lichidarea datoriei lor din 1934, ostfel cum le-ar fi putut invoca și față de primul sau creditor, drepturile și privilegiile sale nefiind într-o nimic atinse prin schimbarea de creditor rezultată ca efect al poprirei, iar creditorul popritor, ca o urmare a subrogării operate, primind creanța în condițiunile în care se găsea la debitorul poprit, el neputând avea mai multe sau alte drepturi decât autorul său.*

Prin urmare, când instanța de fond hotărăște că terțul poprit poate să invoace pe cale de contestațiune față de creditorul popritor, mai înainte de validarea poprirei, dispozițiunile art. 68 din legea pentru lichidarea datoriei lor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934, pentru desființarea măsurilor de urmărire și asigurare nu violează legea.

Și cum executarea sentinței de validare nu se face decât după ce această sentință va rămâne definitivă, terțul poprit, contestatorul de astăzi, nu poate fi socotit drept debitor și în consecință nu are la dispoziție procedura de contestație prevăzută de art. 68. Este drept că art. 458 pr. civ. menționat de tribunal ca o justificare a soluției ce a dat, dă drept oricărei părți interesate de a face contestație la poprirea încuviințată. Tribunalul însă neglijează un elementar principiu de drept și anume, că la baza oricărei acțiuni, deci a unei contestațiuni, stă un interes, că acest interes trebuie să fie legitim și serios, iar când acel interes este bănesc, trebuie să fie și actual.

Or contestatorul, cu toată contestațiunea ce i s'a admis, a rămas debitor debitorului poprit, căruia trebuie să-i plătească, dar tribunalul nu vrea să încuviințeze să mi se plătească mie creditorul popritor. Să aștepte dar contestatorul să i se atribue calitatea de debitor prin efectul validării poprirei și a-nume atunci va putea face contestațiunea prevăzută de art. 68 din legea de conversiune, cu toate consecințele ce urmează unei contestațiuni astfel admise.

Așa fiind, tribunalul, respingând incidentul de prematuritate, a interpretat greșit și a violat zisele texte de lege.

Având în vedere că prin acest motiv de casare recurentul susține că dispozițiunile art. 68 din legea pentru lichidarea datoriilor din 7 Aprilie 1934 nu dau drept de a cere desființarea urmărilor decât numai debitorilor, nu însă și terților popriți cari nu devin debitori ai creditorului popritor decât numai în urma validării poprirei, când se produce transfertul judiciar; că tribunalul a interpretat și aplicat greșit art. 68 din legea lichidării datoriilor combinat cu art. 458 pr. civ. și a violat art. 460 pr. civilă când a hotărât că și terțul poprit, înainte de validare poate beneficia de dispozițiunile legii lichidării datoriilor, și ca atare este în drept a face contestația prevăzută de art. 68 citat, pentru desființarea măsurilor de urmărire și asigurare;

Având în vedere că tribunalul, privitor la contestațiunea făcută de terțul poprit Vasile Dimitriu, motivează că, potrivit art. 458 alin. II pr. civ., orice parte interesată trebuie să facă contestație la o poprire mai înainte de validare, căci după validare terțul poprit devenind debitor al sumelor poprite iar poprirea devenind executorie, terțul poprit nu mai poate nega existența debitului, astfel că el trebuie ca mai înainte de validare să arate obiecțiunile sale, ceea ce în speță — constată tribunalul — că s'a făcut de către terțul poprit; că de asemenea, titlul constitutiv al terțiului poprit fiind anterior datei de 18 Decembrie 1931, a-aceasta îi dă dreptul de a invoca beneficiul legii de lichidare în caz că îndeplinește și celelalte condițiuni ale legii — și acest beneficiu legal îl poate invoca și față de creditorul popritor care nu poate pretinde mai multe drepturi decât le avea autorul său debitorul principal, datoria rămânând aceeași;

Considerând că, potrivit art. 458 alin. ultim pr. civ., în contra unei popriri încuviințate orice parte interesată va putea face contestație însă înainte ca ea să fi fost validată;

Că poprirea își produce efectele sale din momentul efectuării, căci din acel moment se leagă raportul juridic dintre creditorul popritor și terțul poprit lovindu-se de indisponibilitate bunul poprit, raport juridic care se perfectează în urmă prin hotărârea definitivă de validare;

Că prin efectul poprirei, creditorul popritor se sub-

rogă în toate drepturile, acțiunile și garanțiile creanței și se pune astfel în situațiunea în care se găsea debitorul sau, iar terțul poprit rămâne obligat față de noul său creditor și datoria sa subsistă în aceleași condițiuni în care se găsea față de primul creditor;

Că, prin urmare, rezultă că pe calea contestației prevăzute de art. 458 pr. civ. și mai înainte de validarea poprirei, terțul poprit poate opune creditorului popritor toate obiecțiunile pe cari le-ar fi putut ridica față de primul său creditor, ceea ce rezultă și din dispozițiunile art. 459 pr. civilă și deci el este în drept să invoce dispozițiunile de favoare ale legii pentru lichidarea datoriilor, astfel cum le-ar fi putut invoca și față de primul său creditor, drepturile și privilegiile sale nefiind întru nimic atinse prin schimbarea de creditor rezultată ca efect al poprirei, iar creditorul popritor, ca o urmare a subrogării operate, primind creanța în condițiunile în care se găsea la debitorul poprit, nu poate avea mai multe sau alte drepturi decât autorul său;

Că astfel fiind, față de considerațiunile expuse, urmează că în speță tribunalul hotărând că terțul poprit poate invoca față de creditorul popritor pe cale de contestație, mai înainte de validarea poprirei, dispozițiunile art. 68 din legea pentru lichidarea datoriilor, prin aceasta a făcut o bună și legală aplicațiune a textelor menționate.

Că dar motivul I de casare fiind neîntemeiat urmează a se înlătura.

Văzând motivul II de casare astfel formulat :

Violare și greșita interpretare a art. 1 lit. B alin. b din noua lege de asanare.

Exces de putere.

Recunosc, contestatorul, deși comerciant, are dreptul să invoce dispozițiunile de favoare din legea de conversiune, în speță datoria sa fiind de natură civilă.

Am susținut însă că contestatorul nu întrunește condițiunile cerute de art. 1 lit. B alin. b din legea de asanare.

Căci, pentru ca cineva să beneficieze de lege, acest text fixează drept condițiune, ca veniturile personale agricole ale debitorului, conform matricolelor fiscale, să reprezinte cel puțin trei zeci la sută din quantumul total al veniturilor sale elementare personale ce au servit la calcularea impozitului său global pe anul 1933.

Pentru înlesnirea debitorilor, legea mai prevede că din acest quantum total de venituri se va scădea venitul locuinței personale a debitorului, precum și o sumă de lei 80.000 din totalul veniturilor sale provenind din lefuri, pensii, indemnizații de orice natură sau profesiune liberă.

Contestatorul nu are însă un venit agricol de cel puțin 30 la sută din quantumul total al veniturilor sale și aceasta rezultă, fără a mai fi nevoie de o verificare de cifre, din chiar considerentele sentinței atacate cu acest recurs.

Tribunalul însă pentru a ajunge la soluțiunea dată face interpretare greșită și violează zisele texte.

După ce critică interesul ce s'a dat noțiunii „profesiune liberă”, găsește că „numai pe considerațiuni de sens linguistic a expresiunii profesiune liberă și din amor propriu”, am făcut interpretarea textului, interpretare însă care nu corespunde realității.

În schimb tribunalul dă numai o definițiune, fără să interpreteze noțiunea găsită în orice vocabular enciclopedic.

Or, a interpreta înseamnă a căuta și a afla sensul noțiunii din lege, după scopul urmărit de legiuitor și în acest scop,

interpretarea autentică, legislativă, este cea mai fericită, căci ea emană dela însăși puterea legiuitoare, având aceeași tărie ca și legea.

În lumina acestor principii este de observat că cu ocaziunea discuțiunii și votării acestui text, unul d'n parlamentari a propus „să se scadă lefurile, indemnizațiunile de orice natură și orice alte venituri cu caracter întâmplător”, iar dacă propunerea s'ar fi admis, considerentele tribunalului ar putea însemna o justă interpretare.

Legiuitorul însă nu a acceptat această propunere și a menținut numai veniturile din profesii libere. Iar dacă în definițiunea dată de tribunal comerțul de cârciumă apare ca o profesiune liberă, venitul provine din comerț, căci în raport numai cu legea contribuțiilor legiuitorul a vroit să înțeleagă noțiunea de profesiune liberă, adică debitorul să se afile impus cu un venit pentru o asemenea profesiune liberă, căci altminteri ar trebui să se scadă din totalul veniturilor pe oricare din ele cu caracter întâmplător.

Și că este așa, contestatorul, din certificatul ce a depus cu privire la veniturile sale elementare, n'a dovedit că ar avea între altele și vreun venit provenit d'n profesii liberă, ci că are numai venit din comerțul de cârciumă, care nu poate fi însă scăzut pentru stabilirea procentului de 30% venit agricol.

Iar argumentele pe care tribunalul le deduce din dispozițiunile art. 81 din aceeași lege pentru interpretarea art. 1 litera B alin. b nu justifică întru nimic sentința tribunalului, acest text făcând parte din dispozițiunile generale ale legii de asanare.

Așa fiind, tribunalul admitând contestațiunea în fond interpretează greșit și violează zisele texte de lege.

Având în vedere că prin acest motiv de casare recurentul susține că tribunalul a violat și a interpretat greșit art. 1 lit. B alin. b din legea pentru lichidarea datoriilor și a comis exces de putere prin aceea că a stabilit că terțiul poprit Vasile Dimitriu, care este comerciant dar a cărui datorie este de natură civilă, are un venit agricol de 30% din cuantumul total al veniturilor sale și la această constatare instanța a ajuns prin scăderea din totalul veniturilor, a venitului său provenit din cârciumă, considerând acest venit ca provenind din o profesiune liberă și aceasta în mod greșit atât timp cât comerțul de cârciumă, potrivit legii contribuțiilor directe, nu constituie o profesiune liberă;

Având în vedere că instanța de fond, pentru a admite contestațiunea făcută de terțiul poprit Vasile Dimitriu și a desființa, în baza art. 68 din legea lichidării datoriilor, măsurile de urmărire pornite de creditorul Iosif Ijver, stabilește că Vasile Dimitriu întrunește în calitate de debitor agricol, condițiunile cerute de art. 1 lit. B alin. b din legea pentru lichidarea datoriilor, prin aceea că datoria sa, de natură civilă, este contractată mai înainte de 18 Decembrie 1931, a făcut în termen convenita declarațiune de asanare, că este proprietar rural a 1 ha. 50 arii pământ arabil și 50 arii vie și că, potrivit certificatului nr. 92 din 1934 al Percepției Cârlișele, jud. R. Sărat, și al procesului-verbal nr. 78 din 1933 al Percepției circ. 2 Focșani, este trecut în roluri cu venituri nete elementare de 3700 lei pentru veniturile agricole, lei 16.000 pentru case din Focșani și 40.000 lei pentru cârciumă, din cari scăzându-se, potrivit art. 1 lit. B alin. b venitul casei de locuit și venitul dela cârciumă — comerțul de cârciumă, motivează pe larg tribunalul, constituind o profesiune liberă și ca atare venitul realizat dela cârciumă fiind

produsul unei profesii libere, rămâne un venit agricol mai mare de 30% din cuantumul total al veniturilor sale;

Considerând că, potrivit art. 1 lit. B alin. b din legea pentru lichidarea datoriilor din 7 Aprilie 1934, sunt considerați debitori agricoli și ca atare beneficiari ai dispozițiunilor de favoare ale acestei legi debitorii cari, printre altele, întrunesc și condițiunea ca veniturile lor profesionale agricole conform matricolelor fiscale, să reprezinte cel puțin 30% din cuantumul total al veniturilor lor elementare personale ce au servit la calcularea impozitului lor global pe anul 1933, din care quantum se va scădea venitul locuinței personale a debitorului, precum și o sumă de 80.000 lei din totalul veniturilor sale provenind din lefuri, pensii, indemnizații de orice natură sau profesii libere;

Că prin profesii libere, prevăzute de acest text, legiuitorul se referă la activitățile producătoare de venit, cari nu au un caracter comercial din acele prevăzute ca atare de legea contribuțiilor directe și pentru care această lege, prin art. 48 a instituit un impozit special, deosebit de acel expres prevăzut prin art. 30 și urm. pentru veniturile rezultate din comerț sau industrie;

Că dispozițiunile și prevederile legii contribuțiilor directe sunt aplicabile în această materie pentru determinarea venitului provenit din profesii libere, ceea ce rezultă cu evidență din însăși obligațiunea pusă prin alin. b lit. B din art. 1 al legii pentru lichidarea datoriilor de a se avea în vedere cuantumul total al veniturilor elementare profesionale ce au servit la calcularea impozitului global, calculul și așezarea acestui impozit făcându-se, potrivit art. 55 din legea contribuțiilor directe, asupra întregului venit anual al contribuabilului care se compune din toate veniturile supuse la impozitele elementare și în care veniturile provenite din comerț sunt distincte și supuse la alte impozite decât veniturile rezultate din profesii libere;

Considerând că față de cele expuse mai sus și cum, pe de altă altă parte, în speță, din înseși constatările instanței făcute în baza actelor emanate dela autoritățile fiscale, rezultă că Vasile Dimitriu nu se găsește înscris în roluri cu venit provenit din profesii libere, ci numai cu venituri provenite din proprietatea agricolă, casă de locuit și comerț de cârciumă, urmează că instanța de fond numai prin violarea și greșita interpretare a art. 1 lit. B alin. b din legea lichidării datoriilor a considerat pe sus numitul ca debitor agricol și ca o consecință a desființat în baza art. 68 din legea pentru lichidarea datoriilor, măsurile de asigurare și urmărire întreprinse de creditorul poprit Iosif Ijver;

Că, în asemenea condițiuni, motivul de casare fiind întemeiat, recursul urmează a se admite, sentința pronunțată în cauză a se cassa, iar afacerea a se trimite aceluiași instanțe pentru o nouă judecare;

Văzând cererea recurentului de a i se acorda cheltuieli de judecată, pe care apreciind Curtea le fixează la suma de patru mii lei.

Pentru aceste motive, Curtea admite recursul, etc.

INALTA CURTE DE CASAŢIE ŞI JUSTIŢIE S. II-a

Audiența dela 9 Decembrie 1935

Președinția d-lui TH. RADU consilier

Soc. Steaua României cu Teodor Paulescu

Decizia nr. 1861 Dosar nr. 3797/934

Perimare. Recurs în contra unei ordonanțe de adjudecare. Motiv special de casare conform art. 68 din legea lichidării datoriilor din 1934. Depunerea lui constituie un act de procedură cu caracter contradictoriu dela care trebuie să curgă termenul de perimare. Rațiune. Art. 75 din legea lichidării datoriilor, art. 257 pr. civ.

Potrivit art. 75 din legea conversiunii din 7 Aprilie 1934, motivul special de casare fiind scutit de plata taxelor de timbru și urmând să fie comunicat din oficiu intimatului în recurs, fapt ce, dacă se constată că nu s'a îndeplinit, depunerea lui constituie un act de procedură cu caracter contradictoriu dela care urmează a se calcula intervalul cerut de lege pentru perimare.

Curtea,

Asupra cererii făcute de Steaua României, A. de a se declara perimat recursul introdus de Teodor Paulescu împotriva ordonanței de adjudecare nr. 4048 din 1933 a Trib. Ilfov s. Notariat :

Având în vedere că din actele dosarului se constată că recursul de față a fost înaintat la data de 29 Septembrie 1933, iar la data de 7 Iunie 1934, recurentul a depus motiv special de casare conform art. 68 din legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934;

Considerând că prin art. 257 pr. civ., se prevede că orice acțiune... recurs... se va perima după cererea părții interesate, dacă partea a lăsat să treacă doi ani dela cel din urmă act de procedură cu caracter contradictoriu;

Considerând că motivul special de casare depus la 7 Iunie 1934, fiind scutit de plata taxelor de timbru, conform art. 75 din legea mai sus menționată, urma să fie comunicat intimatului din oficiu, ceea ce în speță nu s'a îndeplinit, nefiind nicio rezoluție în acest sens;

Considerând că astfel depunerea motivului special de casare constituie din partea intimatului un act de procedură cu caracter contradictoriu în sensul art. 257 pr. civ. dela care urmează a se calcula intervalul cerut de lege pentru perimare și întru cât dela 7 Iunie 1934, data introducerii motivului special de casare până la 1 Octombrie 1935, data introducerii cererii de perimare, n'au trecut 2 ani, cererea de perimare este nefondată și deci urmează a fi respinsă cu 1000 lei speze fixate prin apreciere.

Pentru aceste motive, Curtea respinge cererea de perimare, etc.

INALTA CURTE DE CASAŢIE ŞI JUSTIŢIE S. II-a

Audiența dela 10 Decembrie 1935

Președinția d-lui CONST. G. RĂDESCU, președinte

Parchetul General de pe lângă Curtea de Apel Craiova,

recurs penal

Decizia nr. 3718 Dosar nr. 5077/934

Legea pentru apărarea ordinii în Stat. Fosta grupare Garda de Fier. Metoda violenței organizate moliv al dizolvării ei. Foști membri ai acestei grupări învinuiți de purtare de uniforme formați în coloane parti-

cipând la activitatea acelei grupări dizolvate. Delict de drept comun. Competința instanțelor ordinare. Art. 4 din legea apărării ordinii în Stat din 7 Aprilie 1934.

Chiar dacă s'ar socoti că art. 4 din legea pentru apărarea ordinii în Stat din 7 Aprilie 1934 formează un singur tot privitor numai la acțiunea politică a grupărilor dizolvate, totuși și în acest caz faptele puse în sarcina unor foști membri ai fostei grupări dizolvate Garda de Fier urmează să fie considerate, conform art. 17 și 28 alin. 3 din acea lege, delict de drept comun, întru cât motivul pentru care a fost dizolvată Garda de Fier a fost metoda înrebuințată de această grupare, care prin violență organizată — ceea ce în înțelesul legii constituie acte de terorism — a pus în pericol siguranța ordinii politice de Stat și în aceste condițiuni orice încercare de reînviere a acestei grupări politice presupune implicat reluarea mijloacelor violente cari au determinat desființarea ei.

Stabilindu-se deci în fapt că inculpații au săvârșit infracțiunile de drept comun prevăzute de art. 4 alin. a și b ei sunt justițiabili de tribunalele ordinare.

Curtea,

Asupra recursului făcut de Parchetul General al Curții de Apel Craiova în contra deciziei Curții de Apel Craiova s. II-a cu nr. 694 din 1934.

Văzând motivele de casare :

I. — Majoritatea Curții fără să motiveze a interpretat greșit dispozițiunile art. 105 din Constituție declinandu-și competența de a judeca apărările declarate în contra sentinței Tribunalului Vâlcea s. II-a nr. 1829 din 27 August a. c., socotind delictul politic, când în realitate el nu este decât un delict de drept comun prevăzut prin art. 4 alin. 1 și 2 din legea specială pentru apărarea ordinii în Stat din 7 Aprilie 1934. În adevăr, prin delict politic se înțelege acela care având un obiect exclusiv politic, își dă ca scop direct și imediat vătămarea formei și ordinii politice a Statului. Ca atare nu este suficient ca infracțiuni de drept comun să îmbrace caracterul delictelor politice, pentru ca să se poată spună că autorul lor a avut în vedere un scop politic. Mai trebuie în afară de aceasta ca faptele delictuoase să constituie prin ele înseși o atingere directă la organizarea politică existentă sau la exercițiul drepturilor politice garantate prin Constituțiune. Consecințele politice indirecte, incerte și depărtate pe cari un inculpat le poate nădăjdui nu sunt de natură să schimbe delictul de drept comun pe care l-a săvârșit și să-l transforme în delict politic. Or în speță d'n nimic nu rezultă că inculpații prin dezordinea la cari s'au dat în ziua de 20 August 1934 în orașul R.-Vâlcea au urmărit vreo vătămare a drepturilor și nevoilor societății sau o schimbare a formei de guvernământ, ci numai că purtând cămăși speciale și formați în coloane, au învederat participarea lor la activitatea unei grupări politice dizolvate ceea ce legea prin art. 4 alin. 1 și 2 interzice.

II. — Violarea acestui text de lege și pentru acest al doilea motiv, că majoritatea Curții abătându-se dela principiile legii și scopului urmărit de legiuitor a socotit ca intrând în competența Curții cu Jurați delictul de violență cari pun în pericol ordinea publică, fără a ține cont că prin acest mod de a vedea legea în întregime devine inaplicabilă. În adevăr legea aceasta, urmărind apărarea ordinii în stat în contra curentelor extremiste de stânga sau de dreapta, care în propaganda ideologice lor politice se dedau la acte de violență sau organizează asemenea acte cari pun în pericol ordinea

publică sau ordinea socială, prevede două feluri de dispozițiuni, unele având caracter preventiv și altele represiv. Intre dispozițiunile cu caracter preventiv e măsura dizolvării, iar între dispozițiunile cu caracter represiv sunt: purtarea chiar ascunsă de uniforme, costume etc., cari manifestă participarea la activitatea unei grupări dizolvate, adică tocmai faptele de cari manifestanții inculpați dela R.-Vâlcea s'au făcut vinovați. Ca atare în speță fiind vorba de fapte săvârșite după dizolvare pe cari legea le consideră infracțiuni, instanțele competente să le judece sunt acele pe cari însăși legea aceasta le prevede, adică tribunalul după procedura micului parchet. Or majoritatea Curții, prin deciziunea atacată cu recurs violând legea, a stabilit că și atunci când violența pune în pericol ordinea publică să aștepte represiunea întârziată a legii penale, adică tocmai contrariul de ceea ce legea intenționat a evitat.

Având în vedere că prin motivele de casare se susține că Curtea de fond greșit și-a declinat competența în favoarea Curții cu Jurați, considerând faptele puse în sarcina inculpaților ca infracțiuni politice și nu de drept comun după cum este în speță:

Având în vedere că inculpații cari au declarat că fac parte dintr-o asociațiune sportivă, în realitate s'a stabilit că sunt membri ai fostei grupări Garda de Fier, dizolvată prin jurnalul consiliului de miniștri nr. 1456 din 9 Decembrie 1933, pentru motivul că tindea la introducerea unui regim politico-social altul decât acel existent, urmărind atingerea acestui scop prin acte de violență:

Având în vedere că inculpații fiind trimiși în judecata Tribunalului Vâlcea pentru infracțiunile prevăzute de art. 182 c. pen., comb. cu art. 1, 3, 7, 11 alin. d, 22 și 27 din legea pentru reprimarea unor infracțiuni la liniștea publică din 22 Martie 1933, comb. cu art. 1 și 4 din legea pentru apărarea ordinii în stat din 7 Aprilie 1934, Trib. Vâlcea prin sentința nr. 1829 din 1934 a reținut și a făcut în contra lor numai aplicarea dispozițiunilor art. 4 alin. a și b din această din urmă lege și numai față de unii și a dispozițiunilor art. 188 c. pen. și 32 din legea pentru vânzarea și reglementarea portului armelor;

Considerând că legiuitorul adeseori definește și țărnuște faptele cărora le imprimă caracterul de infracțiuni politice, restrângând în acest fel dreptul autorităților judecătorești de a determina acest caracter;

Considerând că legiuitorul în art. 4 din legea din 1934, în baza căruia inculpații au fost condamnați, în aliniatele sale are grijă să desemneze în mod distinct două feluri de infracțiuni: a) unele de drept comun, date în competența instanțelor ordinare cari se judecă conform legii micului parchet, potrivit art. 30 din legea pentru reprimarea unor infracțiuni la liniștea publică comb. cu art. 17 din legea din 1934 și anume: purtarea de uniforme, embleme, steaguri, cortegii etc., a fostelor grupări desființate; legea urmărind astfel înălțurarea posibilității de amintire și solidarizare cu acele grupări, socotindu-le acte de împotrivire contra ordinului legii și b) actele consistând în orice fel de acțiune politică a acelor grupări desființate cari rămân delictive politice și ca atare, date în competența de judecată a Curților cu Jurați;

Considerând că, chiar dacă s'ar socoti că art. 4 din legea din 1934 formează un singur tot, privitor numai la acțiunea politică a grupărilor dizolvate, totuși și în acest caz faptele puse în sarcina inculpaților urmează să fie considerate conform art. 28 alin. III și art. 17 al legii din 1934, delictive de drept comun, într-o cât mo-

tivul pentru care a fost dizolvată Garda de Fier a fost metoda întrebuițată de această grupare, care prin violență organizată — ceea ce constituie în înțelesul legii acte de terorism — a pus în pericol siguranța ordinii politice de stat și în aceste condițiuni orice încercare de reînviere a acestei grupări politice presupune implicit reluarea mijloacelor violente cari au determinat desființarea ei.

Că astfel fiind, stabilindu-se în fapt că inculpații au săvârșit infracțiunile de drept comun prevăzute de art. 4 alin. a și b ei sunt justițiabili tribunalelor ordinare, așa că recursul este fondat și cată a fi primit.

Pentru aceste motive, Curtea admite recursul, etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. III a

Audiența dela 17 Decembrie 1935

Președinția d-lui D. G. LUPU, preșident

Uninea meseriașilor filiala Galați cu Uzinele comunale Galați
Decizia nr 2197

Conflict de muncă. Întreprinderi de interes public. Arbitraj obligatoriu. Când intervine.

Pretențiunea salariaților unei întreprinderi, supuse arbitrajului obligator, de a se întocmi un statut care să reglementeze condițiile de muncă, față de refuzul patronului, constituie un litigiu care atrage după sine procedura obligatorie a arbitrajului.

Curtea,

Asupra recursului de față :

Având în vedere deciziunea nr. 2 a Comisiunii de arbitraj pentru judecarea conflictelor de muncă de pe lângă Tribunalul Covurlui din 21 Iunie 1935, prin care se respinge ca inadmisibilă cererea făcută de Uninea meseriașilor filiala Galați de a se obliga Direcțiunea Uzinelor Comunale Galați să încheie cu maeștrii și lucrătorii săi un contract colectiv de muncă;

Că pentru a hotărî astfel, comisiunea motivează că pentru a fi locu la intervenția arbitrajului obligator trebuie ca în prim loc să existe o încetare colectivă a lucrului determinată de cauze referitoare la condițiile de muncă iar în al doilea loc ca numărul celor ce încetează lucrul să fie de 1/3 din numărul total al lucrătorilor;

În contra acestei deciziuni, Gheorghe Ene și alții au făcut recursul de față :

Având în vedere că prin aceste motive recurenții se plâng de violarea art. 4, 6, 7 și 16 din legea pentru reglementarea conflictelor colective de muncă, greșită interpretare și exces de putere, deoarece legea interzice încetarea lucrului înainte de a se încerca o conciliațiune, arbitrajul fiind chiar obligatoriu pentru întreprinderi ca uzinele comunale; că nu este nevoie să existe o încetare a lucrului pentru a se proceda la arbitraj, ci e suficient un litigiu cu privire la condițiunile de muncă susceptibil să facă să înceteze lucrul; că întreprinderile sunt obligate să întocmească un statut — contract colectiv de muncă pentru reglementarea condițiunilor de muncă ale lucrătorilor și că în caz de refuz, întreprinderea poate fi obligată la aceasta;

Considerând că potrivit art. 4 din legea conflictelor colective de muncă nicio încetare colectivă de lucru pentru cauze referitoare la condițiile de muncă nu ar putea avea loc înainte de a se fi îndeplinit procedura de împăciuire;

Că această dispozițiune care privește toate întreprinderile industriale și comerciale, care întrebuițează

în mod obișnuit un număr de cel puțin 10 lucrători. este obligatorie, oricare ar fi numărul lucrătorilor în-
trebuințați potrivit art. 16 pentru o serie de întreprin-
deri acolo enumerate cari funcționează în interesul
public, între cari și uzinele de gaz și electricitate și de
distribuirea apei;

Că procedura aceasta de împăciuire, care trebuie să
prevină încetarea lucrului trebuie să aibă loc, conform
prevederilor art. 7, atunci când se ivește un litigiu re-
feritor la condițiile de muncă, susceptibil de a provoca
o încetare colectivă de lucru;

Că art. 42 din legea pentru reglementarea conflicte-
lor de muncă impunând în toate întreprinderile su-
puse arbitrajului un statut reglementând condițiunile
de muncă și remunerare a personalului, pretențiunea
salariaților unei întreprinderii ca în speță, de a se
înlocui un asemenea statut, constituie față de refuzul
patronului, un litigiu în sensul art. 7 privind condițiu-
nile de muncă, care să atragă după sine procedura ob-
ligatorie a arbitrajului;

Că judecând și hotărînd altfel, comisiunea de arbi-
traj de pe lângă Tribunalul Covurlui a pronunțat o
decizie casabilă;

Că deci recursul de față este fundat și urmează a fi
admis iar deciziunea atacată a fi casată.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. III-a

Audiența dela 17 Ianuarie 1936

Președinte a d-lui D. G. LUPU, președinte

Ministerul de Finanțe cu Soc. Activ

Decizia nr. 67

Ordonanță prezidențială. Act administrativ de auto-
ritate ilegal. Necompetența instanței de referé de a or-
dona autorității să execute autorizația de funcționare
a unui birou vamal. Deosebirea între actul adminis-
trativ abuziv și căile de fapt.

*Președintele tribunalului nu poate opri pe calea
ordonanței prezidențiale suspendarea autorizației de
funcționare a unui birou vamal, ordonând executarea
autorizației de funcționare. Actul administrativ de au-
toritate este censurabil numai de contenciosul admi-
nistrativ pe când simplele căi de fapt cad în compe-
tența instanțelor de drept comun.*

Asupra recursului de față :

Având în vedere sentința Tribunalului Ilfov s. I-a
comercială cu nr. 792 din 14 Mai 1935 prin care s'a res-
pins ca nefundat apelul făcut de Ministerul Finanțelor
contra ordonanței prezidențiale cu nr. 7952 din 1935,
menținându-se dispozitivul acelei ordonanțe prin care
Ministerul de Finanțe era invitat, sub sancțiunea dau-
nelor cominatorii de 500 lei pe zi, să execute autoriza-
ția de funcționare a biroului de vămuiri și transportu-
ri internaționale „Activ“;

Că pentru a hotărî astfel, tribunalul, pe lângă te-
meiurile de drept și de fapt ale ordonanței apelate pe
care și le însușește, motivează că, potrivit textelor din
legea vămilor, măsura Ministerului de Finanțe, Direc-
ția Vămilor, de a ridica autorizația de funcționare a
biroului vamal și de transporturi internaționale „Ac-
tiv“ este lipsită de bază legală, fiind un act arbitrar,
deoarece acel birou nu s'a făcut vinovat de niciuna din
abaterile prevăzute în legea vămilor, ci de faptul de
a refuza să se retragă acțiunile intentate în contra mi-
nisterului.

În contra acestei sentințe, Ministerul Finanțelor a
făcut recursul de față.

Având în vedere că prin motivele de casare, Minis-

terul de Finanțe susține că prin soluția dată apelului
său, tribunalul a violat art. 1 și 4 din legea contencio-
sului administrativ, a săvârșit o omisiune esențială, a
judecat cu necompetență, plângându-se și de nemoti-
vare și exces de putere.

Ministerul recurent arată că a susținut în fața tribu-
nalului că actul de retragerea autorizației de funcțio-
nare este un act de autoritate, censurabil numai de
instanța de contencios; tribunalul nu se pronunță asu-
pra acestei apărări, de natură a schimba radical soluția
procesului;

Considerând că prin aliniatul II al art. 66 bis din
procedura civilă se dă în căderea președintelui tribu-
nalului dreptul de a lua măsuri grabnice pentru păs-
trarea unui drept care s'ar păgubi prin întârziere ca și
pentru înlăturarea piedicelor ce s'ar ivi cu prilejul a-
ducerei la îndeplinire a unui titlu executor;

Că aliniatul următor al art. 66 bis prevede că preșe-
dintele nu are căderea să ia asemenea încuviințări
când însuși tribunalul sau Curtea din care face parte
nu sunt competente, de unde rezultă că atunci când
tribunalul nu este competent să cunoască fondul unui
litigiu, nici președintele nu poate lua măsurile provi-
zorii ce se grefează pe acel conflict de drepturi;

Că în speță este necontestat că reclamanta firmă
„Activ“, birou de vămuire și transporturi internațio-
nale, a cerut ca pe calea ordonanței prezidențiale să se
suspende măsura de ridicare a autorizației sale de
funcționare, luată de Ministerul Finanțelor, susținând
că măsura este abuzivă, lipsită de orice temelie legală;

Că respingând obiecțiunea ridicată de minister că
măsura sa pusă în discuțiune de reclamantă este cen-
surabilă numai de contenciosul administrativ, tribu-
nalul, însușindu-și motivarea din ordonanța preziden-
țială, care constată întrunite cerințele art. 66 bis pr.
civ., tribunalul constată că măsura este lipsită de bază
legală, arbitrară și că bine s'a admis ordonanța de re-
fereu cerută de reclamant;

Considerând că prin act administrativ de autoritate
se înțelege acele acte administrative, prin care se or-
donă sau se interzice ceva administrațiilor;

Că cel ce se pretinde vătămat în drepturile sale prin-
tr-un act administrativ de autoritate făcut cu călcarea
legilor sau regulamentelor este dator să se adreseze
numai instanței de contencios administrativ, singura
competentă să cenzureze asemenea acte, care instanță
este Curtea de apel;

Că măsura Ministerului Finanțelor luată printr-o
dispozițiune comunicată reclamantului prin adresa nr.
10881 din 6 Aprilie 1935, constituie în mod indispu-
tabil un act administrativ de autoritate;

Că actul ministerului îmbrăcând forma de exteriori-
zare necesară unor asemenea acte, censurarea lui, și
eventual anularea acestui act revine în mod exclusiv
Curții de apel ca instanță de contencios administrativ;

Că numai când actul autorității s'ar manifesta prin
simple căi de fapt, nesustinite pe o decizie, regula-
ment, proces-verbal, adresă, etc., numai în acest caz
instanța de drept comun, tribunalul, este în drept să
controleze pe calea referului măsura autorității, pen-
trucă în acest caz actul nu intră în sfera actelor admi-
nistrative de autoritate;

Că actul Ministerului de Finanțe, indiferent de le-
galitatea lui, fiind un act administrativ de autoritate,
de competența Curții de apel ca instanță de contencios,
președintele tribunalului nu putea lua nicio măsură
cu privire la acest act pe calea ordonanței de referu;

Că deci recursul de față este fundat, urmează a fi

admis și a se casa sentința tribunalului, iar în fond într-o cât faptele cauzei sunt constante, cererea de ordonanță prezidențială formulată de Soc. „Activ” urmează a fi respinsă ca inadmisibilă, pe temeiul considerațiilor ce au dus la admiterea recursului și casa sentinței.

NOTA. — Ministerul Finanțelor comunică printr-o adresă Societății Activ, birou de vămuiri și transporturi internaționale că-i suspendă temporar autorizația de funcționare, obligând-o să retragă niște acțiuni intentate contra ministerului, sub amenințarea ridicării definitive a autorizației de funcționare.

Societatea „Activ” cere pe calea ordonanței prezidențiale obligarea ministerului să revină asupra măsurii luate, susținând că niciun text din legea vămilor nu justifică procedura administrației. Președintele Tribunalului Ilfov s. I-a com. și tribunalul, în apel, prin sentința nr. 792 din 14 Mai 1935 admit cererea reclamantului, deși în apelul său ministerul invocase incompetența tribunalului de a cenzura actele administrative de autoritate. Motivarea ordonanței prezidențiale și a sentinței se sprijină pe lipsa de bază legală a măsurii ministerului pe care ambele instanțe o consideră arbitrară. În considerentele sentinței tribunalul ocolește un răspuns direct apărării formulate de minister, justificându-și indirect competența pe considerațiunea ilegalității și arbitrarului actului de suspendare. Motivând astfel tribunalul săvârșește o confuzie.

Actul administrativ de autoritate pentru a merita această denumire nu trebuie în mod necesar să fie și legal, ferit de arbitrar. Rostul instituției contenciosului administrativ este tocmai de a ține în frâu activitatea abuzivă a administrației. În concepția Tribunalului Ilfov actul abuziv al autorității nu este un act administrativ de autoritate și ca atare tribunalul este competent să-l cenzureze pe calea sumară a referului.

Potrivit doctrinei și jurisprudenței actul administrativ de autoritate este orice act prin care se ordonă sau se interzice ceva administrațiilor (*Paul Negulescu*, *Drept administrativ român*, ed. III, I, nr. 126, pag. 354; *C. Hamangiu*, *Contenciosul administrativ*, pag. 483 nr. 78 și urm.; *Cas. III*, 1690 din 1925, *Pand. Rom.*, 1927, I, 29; *Cas. III*, nr. 325 din 21 Februarie 1933; *Cas. III*, nr. 1401 din 18 Septembrie 1934). În noțiunea și deci definițiunea actului administrativ de autoritate nu intră și elementul legalității actului. Problema aceasta apare în momentul când se pune aceea a acțiunii în contencios, pentru că o asemenea acțiune nu poate izbuti în contra unui act administrativ de autoritate, legal. Art. 1 din legea contenciosului administrativ vorbește de acte administrative de autoritate făcute cu călcarea „legilor și regulamentelor” etc., (în acest sens vezi *C. Hamangiu*, op. cit. sub art. 1 nr. 38 și urm.). Deci legalitatea ori ilegalitatea actului este strâns legată de instituția contenciosului administrativ și nu de noțiunea actului administrativ de autoritate. Chestiunea pusă tribunalului spre rezolvare era aceea de a se ști dacă președintele tribunalului este competent să ia măsuri — când toate celelalte condițiuni cerute de art. 66 bis alin. II pr. civ. sunt îndeplinite — pe calea sumară a referului în contra unui act administrativ de autoritate evident arbitrar, făcut cu călcarea legilor și regulamentelor. Inalta Curte de Casație s'a pronunțat în repetate rânduri, ca și de data aceasta în sens negativ (vezi asupra doctrinei și jurisprudenței române și streine *C. Hamangiu*, op. cit., pag. 741 nr. 24 și urm., iar pentru jurisprudența mai recentă *Eugen Petit* și *C. Zotta*, *Ordonanțele de referu*, pag. 79 și urm.).

Soluția aceasta iese din evidența textului art. 66 bis pr. civ. Președintele instanței nu poate lua măsuri pe calea referului când însăși instanța din care face parte nu poate cunoaște fondul litigiului. Sau contenciosul administrativ este numai de competența Curții de apel în primă instanță.

Vom examina sumar două decizii mai recente ale Inaltei Curți care credem că rezolvă în mod definitiv și în termeni lămurii o problemă care de altfel nu mai este controversată. Inalta Curte s'a mai pronunțat asupra unei spețe similare celeia ce adnotăm prin dec. nr. 1401 din 18 Septembrie 1934 *) când a decis că măsura închiderii unui depozit de benzină, luată de Ministerul Finanțelor în virtutea unor texte de lege și regulamente și constatată printr'un proces-verbal al autorității, nu poate fi anulată pe calea sumară a referului, oricât de netemeinică ar fi această măsură sub aspectul legalității. Dacă însă măsura autorității este o simplă cale de fapt, atunci un asemenea act neîmbrăcând haina actelor de autoritate administrativă, poate fi censurabil de președintele tribunalului pe calea sumară a referului. Astfel Inalta Curte a decis că dacă primăria își pornește personalul să dărâme într-o bună zi gardul sau zidurile unei curți în vederea unei alinieri fără o prealabilă expropriere o asemenea măsură nu este un act administrativ de autoritate ci un simplu act samavolnic, o cale de fapt, pe care cel lezat o poate împiedica pe calea ordonanței prezidențiale dacă există urgență și pericol în întârziere.

Deosebirea între actul administrativ de autoritate și simpla cale de fapt, constă în aceea că actul administrativ este o dispozițiune constatată într-o decizie, regulament, ordin, adresă, etc., pe când căile de fapt sunt lipsite de manifestarea de voință a autorității concretizată în mod prealabil prin vreunul din mijloacele mai sus enumerate (*Cas. III*, dec. nr. 325 din 21 Februarie 1933).

Dar în speța rezolvată de Inalta Curte prin decizia de față calea referului este inadmisibilă chiar dacă presupunem că ar fi sezisat președintele Curții de apel. Pentru a examina admisibilitatea cererii președintele trebuie să examineze dacă actul autorității este sau nu legal și oricât de sumar s'ar face această examinare din moment ce-l găsește ilegal îl suspendă. În asemenea caz cel lezat nu mai are niciun interes să uzeze de calea contenciosului încât măsura luată cu caracter provizoriu se transformă într'una definitivă. S'ar putea spune că acest inconvenient se poate înconjura prin acordarea ordonanței de référé cu termen, în lăuntru cărui particularul să anuleze pe calea contenciosului actul administrativ de autoritate. În sensul inadmisibilității referului în materie de contencios administrativ se pronunță și d-nii *Eugen Petit* și *Zotta* (op. cit. pag. 80 nr. 244) susținând că referul este acordat de legiuitor numai pentru cazurile de drept comun și nu a avut în vedere actele administrative de autoritate. Curtea de Apel din București (dec. 5166 din 1929, *Bul. G. Ap.* 1929, pag. 340 în *C. Hamangiu*, op. cit., pag. 742, nr. 29) s'a pronunțat în sensul inadmisibilității suspendării actului administrativ până la rezolvarea fondului procesului de contencios pe considerațiunea că o atare procedură ar depăși drepturile conferite de legea contenciosului administrativ și s'ar călca principiul separațiilor puterilor în Stat.

RADU EM. MANOLESCU

Magistrat asistent la Curtea de Casație

*) Publicată în *Jurisprudența Generală* 1935, nr. 1, sp. 24, pag. 26.